

VINERI • 28 IANUARIE 2005 • ANUL LV NR. 4

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Grădinițele din Chitighaz se pregătesc pentru școală
Conducerea AJRU nu vrea să ne bage în seamă
Tinerii de azi nu mai sunt ca noi

CALENDAR ORTODOX

- 31 ianuarie, luni – Sfinții Doctori, făcători de minuni și fără de arginți, Chir și Ioan
1 februarie, marți – *Înaintepăznuirea Întâmpinării Domnului*; Sf.Mucenic Trifon; Sf.Mucenițe Perpetua și Felicitas
2 februarie, miercuri – (†) **Întâmpinarea Domnului.** (*Dezlegare la pește*)
3 februarie, joi – Sfântul și Dreptul Simeon; Sf.Proorociță Ana
4 februarie, vineri – Cuv.Isidor Pelusiotul; Sf.Mucenic Avramie
5 februarie, sâmbătă – Sf.Mucenițe Agata și Teodula
6 februarie, duminică – Cuv.Vucol, Episcopul Smirnei; Sf.Mucenici: Iulian, Fausta și Maxim; Cuv.Varsanufie
Duminica a 16-a după Rusalii

AGENDĂ

- 31 ianuarie**
1418 – a murit *Mircea cel Bătrân*, domnul Țării Românești.
- 1 februarie**
1868 – s-a născut, la Botoșani, pictorul *Ștefan Luchian*, personalitatea care domină pictura românească de la începutul secolului XX, continuând calea deschizătorilor de drum Grigorescu și Andreescu.
1887 – revista *Convorbiri literare* din 1 februarie publică poezia „De ce nu-mi vii”, de Mihai Eminescu.
- 2 februarie**
1856 – s-a născut *George Bernard Shaw*, cunoscutul dramaturg și eseist de origine irlandeză.
1928 – a apărut, la București, revista „*Bilete de papagal*”, sub direcția lui Tudor Arghezi, în mai multe serii, până în 1945.
- 3 februarie**
1522 – a început domnia lui *Radu de la Afumați* în Țara Românească.
1870 – s-a stins din viață, la Pesta, *Emanuil Gojdu*.
1954 – a murit scriitorul *Ionel Teodoreanu*.
- 4 februarie**
1544 – Filip Moldoveanu la tipărit la Sibiu „*Catehismul românesc*”, prima carte tipărită în limba română.
1809 – s-a născut scriitorul *Vasile Cârlova*.
1849 – a murit *Costache Conachi*, unul dintre cei mai reprezentativi poeți lirici ai perioadei de început a literaturii române.
- 5 februarie**
1859 – a încetat din viață marele om de cultură *Alecu Russo*. Opera sa reprezintă o sinteză a ideilor majore ale pașoptismului literar.
1953 – a murit în temnița de la Sighet omul politic *Iuliu Maniu*. În 1947 a fost arestat, judecat și condamnat la închisoare pe viață.
1965 – s-a născut, în comuna Săcele, județul Constanța, fotbalistul *Gheorghe Hagi*, considerat cel mai bun fotbalist român al tuturor timpurilor.
- 6 februarie**
1908 – s-a născut poetul și prozatorul român *Geo Bogza*.

Poza săptămânii

Asemănarea cu situații reale este pur întâmplătoare și neintenționată.

Budapesta

Gojdu are din nou monument

Pe data de 24 ianuarie, o replică a monumentului marelui mecenat macedoromân Emanuil Gojdu a ajuns în cimitirul Kerepesi din Budapesta. Totodată, s-au și început lucrările de reamplasare a monumentului de către o echipă de muncitori sosită din Oradea, de la firma SC UAMT SA, unde s-a efectuat marea majoritate a lucrărilor. Odată finalizate aceste lucrări, va avea loc slujba de sfințire a monumentului, legată de o slujbă de pomenire în amintirea lui Emanuil Gojdu, de la a cărui moarte se împlinesc anul acesta 135 de ani, am aflat de la consilierul Ambasadei Române din Budapesta, *Alexandru Ghișă*.

Toma Iova

Anunțuri

Conform legilor în vigoare, cetățenii Ungariei au posibilitatea să ofere 1% din impozitul lor personal asociațiilor civile, fundațiilor culturale, precum și un alt 1% diferitelor biserici. Săptămânalul *Foaia românească* se angajează să publice în paginile revistei anunțurile organizațiilor și instituțiilor românești.

Contactați-ne cu toată încrederea: Redacția Foaia românească, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8, tel. fax: 66/463-152, e-mail: foaia@axelero.hu.

OFERIȚI 1% DIN IMPOZITUL

personal al

DUMNEAVOASTRĂ

pentru

UNIUNEA CULTURALĂ A ROMÂNILOR DIN UNGARIA

semnați:

19058283 – 1 – 04

(codul de impozit al Uniunii culturale)

cu scopul

promovării valorilor culturale românești din Ungaria.

În 2001 au fost oferiti din partea cetățenilor pentru Uniunea culturală 72.000 de forinți. Subvenția s-a transferat integral pentru corurile românești din Apateu și Jula. În 2002 s-au adunat 126.000 de forinți, iar cu un an mai târziu 137.000 de forinți. Bani au fost folosiți pentru subvenționarea participării a câte doi tineri români din Ungaria la cursuri de vară de limbă și cultură românească în România. În 2004 au fost oferiti Uniunii culturale 166.00 de forinți. Despre folosirea donațiilor decid delegații Adunării generale a Uniunii Culturale.

dr. Ioan Ciotea
președinte UCRU

Taxe de drumuri în România

Începând cu luna februarie, cei care vor dori să intre cu mașină în România, vor fi nevoiți să plătească o taxă de drum, în schimbul căreia vor primi o rovinietă, care se va lipi pe parbriz. Aceasta este o taxă care permite utilizarea rețelei de drumuri și ea variază în funcție de cât de poluantă este mașina pe care o conduceți. Astfel, pentru

autoturismele non-euro, ea va costa 24 de euro, pentru Euro I, 21 de euro, iar pentru automobilele care respectă normele de poluare Euro II și peste, va costa 16,8 euro, având o valabilitate de 12 luni. Rovinieta se poate procura, pentru cei care intră în țară, de la vămile Giurgiu, Moravița, Jimbolia, Nădlac, Vârșand, Borș,

Petea, Albița, Oancea, Galați, Negru Vodă, precum și de pe autostrada București-Pitești.

Și pentru microbuze trebuie plătită rovinietă, care este în valoare de 216 euro (pentru non-euro), 210 euro (Euro I) și 204 euro (Euro II), iar pentru autocare se plătește taxa de 510, 450 și 390 de euro, pentru categoriile non-euro, Euro I, respectiv Euro II.

Chitighaz

Ședință în deplasare

Comisia pentru Minorități a Consiliului Județean Bichiș va avea o ședință în deplasare pe data de 1 februarie, în comuna Chitighaz. Programul ședinței, ce va avea loc la primăria comunei, va fi următorul: se va discuta bugetul pe anul 2005 al Autoguverării Județului Bichiș, se va fixa programul de lucru al Comisiei Județene, participanții vor asculta o prezentare a vieții comunei Chitighaz, reprezentanții minorităților comunei vor face o prelegere despre situația minorității respective, modalitățile de păstrare a tradițiilor, a limbii materne. Programul zilei se va încheia cu o vizită la instituțiile importante ale comunei, printre care școala generală românească, casa-muzeu și biserica ortodoxă din localitate.

T. Iova

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: La grădiniță la Chitighaz
(Foto: Rita Pățaș)

† Condoleanțe †

Coaliția Românilor din Ungaria își exprimă sincerele condoleanțe familiei Tanasi din Pocei cu ocazia decesului lui Ioan Tanasi, cunoscut în comunitatea noastră ca omul de bază al românilor din Bihor. Prin funcțiile deținute în timpul vieții a susținut mereu cauza conaționalilor săi.

Fie-i țărâna ușoară.
Prezidiul C.R.U.

De la Eminescu la Ionesco

– Spectacolul Teatrului Vis la Julia –

Pe 19 ianuarie, la Centrul Cultural Românesc din Julia a avut loc un spectacol extraordinar în interpretarea actorilor Teatrului Vis din Pécs. Acesta este un teatru tânăr, care s-a născut pe 15 ianuarie 2004 printr-un spectacol de poezie dedicat împlinirii a 154 de ani de la nașterea poetului național, Mihai Eminescu. Teatrul Vis este un teatru românesc profesionist din Ungaria de astăzi, fondat în 2003 de regizorul și actorul **Florin Gabriel Ionescu**. Pe scenă, în „Lecția” lui Eugen Ionesco, au evoluat: eleva I – **Ildikó Frank**, slujnica – **Maria Viola Barta**, eleva II – **Victoria Gombás**, profesor – **Florin Ionescu**. După spectacol, i-am solicitat un interviu regizorului Florin Gabriel Ionescu și soției sale.

– Acum un an ne-am întâlnit tot aici la Julia, când practic a debutat Teatrul Vis, primul teatru profesionist în limba română din Ungaria ac-

tuală. Ce s-a întâmplat cu voi de atunci și cum a evoluat acest proiect?

– Deci, teatrul s-a născut pe 15 ianuarie 2004 aici, cu

acest spectacol de poezii Eminescu. Teatrul a mai crescut de la acest spectacol cu Eminescu până la spectacolul pe care l-ați văzut azi. Pe 19 aprilie am avut premiera acestui spectacol la Budapesta, la Festivalul de teatru al minorităților. Am mai jucat la Lugoj într-un festival de teatru internațional, și acum din nou la Julia.

– Cred că este un pariu destul de îndrăzneț ca să alegeți o piesă de Ionesco pentru publicul din Ungaria...

– Nu, nu cred. E necesar, deci trebuie să începi cu unul tare de tot. Eu consider că Ionesco este cel mai important dramaturg al românilor de pretutindeni. Poate avem în comun faptul că și el și-a petrecut majoritatea vieții în străinătate. Dar nu acesta a fost motivul pentru care l-am ales, ci fiindcă după părerea mea e cel mai important dramaturg. Piesa aceasta a funcționat foarte bine astă seară aici, tocmai fiind pentru un spectacol special, care cred că a prins bine de tot. Deci eu am simțit reacția publicului absolut pozitiv. Eu nu l tratez pe Ionesco ca pe un

autor absurd, din contră, încerc să găsesc normalitatea, ceea ce se întâmplă în piesa aceasta. Părerea mea este că în lumea în care trăim e posibil să se întâmple orice, lumea asta e așa precum a descris-o Ionesco. Dacă o să considerăm că lumea e absurdă, atunci putem să spunem că și Ionesco e absurd.

– Atât această piesă, cât și celelalte ale lui Ionesco probabil că au alte și alte conotații în diferite împrejurări sociale, istorice...

– Sigur că da. Publicul contează foarte mult, determină tipul de spectacol. Nu jucăm la fel spectacolul la

Julia ca la Budapesta sau ca în altă parte. E total diferit, adaptezi publicul, asta faci cu orice spectacol. Sunt diferențe care, vorba vine, primele piese trebuie să se simtă, e greu de explicat, te adaptezi publicului, marșezi spre el.

– Piesele lui Ionesco se jucău și pe vremea comunismului?

– Se jucău. La un moment dat a fost o clipă când s-au făcut spectacole catastrofale. Și atunci a zis că stop, iau drepturile. Dar acum se joacă bine și în România, și probabil că pe vremuri avea alte înțelesuri. (Continuare în pag. a 10-a)

Conducerea AȚRU nu vrea să ne bage în seamă

De vorbă cu dr. Gheorghe Ruja, membru al prezidiului UCRU

Precum v-am relatat săptămâna trecută, noul premier al României **Călin Popescu Tăriceanu** a efectuat, la 17 ianuarie, o vizită oficială la Budapesta. Cu ocazia primei vizite în străinătate, primul ministru român s-a întâlnit și cu reprezentanții românilor din Ungaria. Deși Ambasada României la Budapesta a invitat reprezentanții instituțiilor românești din Ungaria la un dialog româno-român, printre care Episcopia Ortodoxă Română, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia, precum și reprezentanții sferei civile, aceștia nu și-au putut expune problemele în fața delegației diplomatice. Despre cauzele posibile ale acestor „neatenții” am stat de vorbă cu juristul **dr. Gheorghe Ruja** din Julia, care a luat parte la întâlnirea de la Budapesta ca reprezentant al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, al Coaliției Românilor din Ungaria și, în același timp, al Fundației pentru Cultura Română.

– Deși reprezentanții sferei civile au fost invitați la întâlnirea cu premierul român **Călin Popescu Tăriceanu**, la fața locului nu ați primit cuvântul. Din ce cauză?

– De la bun început trebuie să spun că pentru noi a fost o mare bucurie că Ambasada României la Budapesta ne-a invitat la eveniment, pentru că Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Coaliția Românilor din Ungaria sunt cele mai reprezentative organizații civile românești. Pe de o par-

te, pentru că acestea sunt organizații pe țară, iar pe de alta, pentru că și ele înglobează asociații și autogovernări românești. Invitația a fost o onoare pentru noi, Coaliția Românilor din Ungaria, pentru că acum am simțit pentru prima oară că suntem recunoscuți de autoritățile diplomatice ale României, și în special de Ambasada României de la Budapesta. Împreună cu președintele Coaliției, **Teodor Martin**, primarul Micherechiului, mulțumim Ambasa-

dei pentru invitație și pe această cale. Mai trebuie să spun că nu de aceea m-am angajat la acest interviu, pentru că mă simt jignit deoarece nu am primit cuvânt la întâlnirea cu domnul Tăriceanu și cu ministrul de externe **Mihai Răzvan Ungureanu**. Revinând la tema noastră: întâlnirea cu românii din Ungaria a fost un gest frumos din partea țării-mame. A fost o onoare pentru noi că premierul român, vizitând de prima dată Ungaria, a vrut să

stea de vorbă și cu reprezentanții comunității noastre. Însă partea organizatorică a comunității noastre a suferit un eșec. Spun că a fost un eșec, pentru că înainte de audiența primului ministru, nu am stabilit nimic. Nimeni nu știa cum se va desfășura dialogul, cine va primi cuvânt sau cine ce instituție reprezintă, pentru că unii dintre noi suntem

membrii ai mai multor organizații. Nimeni nu a știut care este conducătorul delegației românilor din Ungaria. A fost un lucru firesc ca președintele AȚRU să stea la masă în fața cu premierul, pentru că și Cresta conduce un organ politic. Dar intrând în sală ne-am dat seama că Traian Cresta s-a autodenumit și ca un fel de moderator.

(Continuare în pag. a 4-a)

Micherechenii visează la o casă-muzeu

La Micherechi s-a lansat programul strategic de dezvoltare al comunei pe anul 2005. Conform acestui plan, conducătorii comunei doresc să formeze o rețea administrativă, bisericească, sanitară, științifică, culturală, instructivă, turistică, care ar fi în conformitate cu normele Uniunii Europene și care, pe un teren economic inovator ar asigura un spațiu de plasament atrăgător și totodată un mediu de sprijin locuitorilor, vizitatorilor și investitorilor. Primăria ar dori ca reformele să se realizeze prin programe UE și prin sprijin din partea statului.

– Între planuri mi-au atras atenția câteva lucruri pe care le-am găsit importante și anume: Centrul Cultural, terenul de joacă, creșa și muzeul. Cum doriți să le realizați?

– La o convorbire cu Heizer Antal s-a pus proble-

ma că s-ar putea construi un fel de Centru Cultural Românesc și în Micherechi, care ar cuprinde următoarele: casă de cultură, bibliotecă, cinema și club de internet – ne-a informat Teodor Martin, primarul Micherechiului. Această idee s-ar putea desfășura prin finanțarea statului român și maghiar, o parte la construire, iar cealaltă la dotări, să asigure sprijin. Această colaborare, să zic așa, ar necesita 3–4 ani. În 2005 s-ar cumpăra locul unde ar putea sta noua instituție, după care ar urma partea tehnică, care ar depinde și de posibilitățile financiare.

Pe strada Béke, „în sămoacă”, cum se spune la noi, la Micherechi, am dori să se construiască un teren de joacă pentru copii, conform standardelor Uniunii Europene. Acest loc ar fi cel mai potrivit, deoarece acolo nu e mare circulația și este aproape de grădiniță și de școală. Deci, părerea mea e că tinerii și copiii atât din Micherechi, cât și cei care vizitează această localitate, au nevoie de așa ceva.

– De unde a venit ideea să înființați o creșă în sat?

– Ideea cu înființarea creșei a apărut când mai mulți părinți și-au pus problema că ar vrea să plece la lucru, dar n-au unde să-și lase copiii. Atunci ne-am gândit să le dăm o mână de ajutor. Deci și momentan avem o grupă de copii cu vârstă mixtă, unde sunt copii mitei și de doi ani și jumătate. Adevărul este că au dreptul să-i înscriem la grădiniță, dar statul nu-i finanțează (primesc un sprijin doar de la Consiliul Local). În caz

dacă acești copii, sub trei ani, ar fi înscriși la creșă, statul i-ar sprijini pe an cu câte 900.000 de forinți, pentru întreținerea completă. Instituția ar funcționa în aceeași clădire, însă ca o instituție separată, sub o altă conducere, cu plan de educație separat.

– Despre înființarea unui muzeu al satului s-a discutat și cu decenii în urmă...

– Așa este. Muzeul este un vis vechi al micherechenilor, care s-ar realiza prin cumpărarea unei case vechi la capătul străzii Szabadság, care s-ar transforma în muzeu. Resursele trebuie fixate în bugetul anului 2006. Aceasta cred că va fi o problemă de rezolvat în anii 2006–2007. În muzeu s-ar aduna lucruri, obiecte și unelte tradiționale românești din Micherechi. Dascălul Gheorghe Dulău și bace Vasile Poiendan au adunat foarte multe lucruri vechi, care ar trebui odată așezate la un loc potrivit.

Cristian Martin

Proiect câștigat la Micherechi

Primăria comunei Micherechi a fost înștiințată recent că a participat cu succes la un concurs al Ministerului Sporturilor, în urma căruia a câștigat o sumă însemnată pentru renovările de la terenul de fotbal din comună.

Conform datelor din concurs, proiectul trebuie terminat cel târziu până pe data de 31 august 2005. Pentru a se putea începe renovările în timp, ultimul meci de acasă echipa de fotbal va trebui să-l joace în deplasare. Între planuri se află modificarea vestiarului de acum într-unul mai spațios, cu un nou acoperiș, pentru echipele-oaspete și arbitri. Alături de acesta, se va construi un alt vestiar, pentru membrii echipei locale, încăpător atât pentru juniori, cât și pentru echipa mare.

Se va avea în vedere și igiena. Astfel că se va construi o toaletă publică, din beton. Întreaga sumă pentru realizarea acestui proiect este de 8 milioane de forinți. Din proiect se vor primi 5 milioane, restul cheltuielilor fiind suportate din bugetul propriu al Primăriei din Micherechi.

C. Martin

Conducerea AȚRU nu vrea să ne bage în seamă

(Urmare din pag. a 3-a)

Atunci președintele AȚRU s-a prezentat ca „vorbitoare în numele tuturor românilor din Ungaria”, deși autoguvernările românești din Micherechi, Julia, Seghedin și patru sectoare din Budapesta (tocmai cele înființate de adevărații români) nu sunt în Autoguvernarea pe Țară, ci ele aparțin Coaliției Românilor din Ungaria. În timpul alegerilor, AȚRU a declarat că nu vrea să reprezinte aceste autoguvernări din cauze binecunoscute. Acest lucru este important de reținut. Deci Cresta și-a spus părerea despre problemele „noastre”, după care a început, rând pe rând, să predea cuvântul celorlalți. Consider că aceasta a fost o manipulare a timpului din partea lui Cresta. Între timp am încercat și noi să facem semne că vrem să vorbim, dar nu am primit cuvântul. Iar la un moment dat tot dânsul a întrebat în public cine reprezintă sfera civilă. Atunci ne-am întrebat: „Ei bine, domnule, dar nu știți cu cine stați la masă?”. Deși

a „reprezentat” toți românii din Ungaria, nu ne-a „cunoscut”. Credeam că este firesc că preoții îl reprezintă pe Prea Sfințitul Episcop Sofronie și Biserica Ortodoxă Română, dr. Maria Gurzau Czegledi, Liceul „N. Bălcescu”, Ștefan Frătean, reprezentanți Oficiul pentru Minorități, cei de la AȚRU pe acesta, iar ceilalți am reprezentat sfera civilă. Din fericire, domnul Frătean a primit cuvântul, iar dânsul l-a prezentat și pe primarul Teodor Martin. Dar noi, mulțumind jocului, manipulării

timpului de către Traian Cresta, am venit acasă fără să ne spunem ideile, cererile și opiniile președintelui și șefului diplomației române.

– Ce ați fi spus?

– Am vrut să-l întrebăm ce va fi cu legea pentru românii din afara României. Putem avea și noi speranța că în România va intra în vigoare o lege care va fi asemănătoare cu legea pentru maghiarii din afara Ungariei. Asta ar fi fost o chestiune importantă, pentru că ne privește pe noi. Am mai vrut să ne spunem părerea de-

spre situația modificării Legii pentru Minorități, deoarece Coaliția Românilor din Ungaria este de partea celor minorități din țară care vor registrul nominal al naționalităților, conform registrului electoral, conform Constituției Maghiare. În al treilea rând, am fi vrut să cerem sprijin pentru un nou centru cultural, o casă a tradițiilor la Micherechi. Doar aceste trei lucruri am vrut să le pomenim, dar mulțumită „moderatorului” Traian Cresta, nu am avut posibilitatea s-o facem.

– Ce credeți că ar fi de făcut în privința acestei neglijări a sferei civile?

– Numai prin schimbarea mentalității față de organizațiile civile românești. Este nevoie să ne așezăm la masa discuțiilor. Noi am dori să comunicăm. Îi invi-

tăm la fiecare manifestare a noastră. Deși nu răspund la invitațiile noastre, noi ne „facem treaba” și pe mai departe. Acum, conducerea AȚRU joacă un joc prin care nu vrea să ne bage în seamă. Ei cred că dacă nu vorbesc despre Coaliție sau Uniune, acestea nu există. Însă prin activitatea noastră încercăm să atragem cât mai mulți români în mijlocul nostru. Oamenii trebuie să știe, Coaliția Românilor din Ungaria nu este în contra românilor, ci este pentru ei, pentru toți. Ne bucurăm de faptul că avem relații bune cu multe autoguvernări românești locale și vrem să le îmbunătățim în continuare.

Rita Păcaș

(Partea a II-a a interviului cu dr. Gheorghe Ruja va fi publicată în numărul următor)

**Foaia românească
poate fi citită
și pe Internet
www.foaia.com**

Grădinițele din Chitighaz se pregătesc pentru școală

În zilele noastre avem prea puțin timp pentru răgaz. Dar ce mult ne place să ne gândim la anii fără griji, când încă cea mai mare datorie a noastră a fost să așezăm jucăriile la loc, să stăm cuminți la masă sau să așteptăm cu răbdare trecerea timpului odihnei de după-amiază, în caz că nu ne-a păcălit somnul. Și ce bine e când ți se oferă să mai trăiești încă o dată acele bucurii inocente și să simți mirosul mâncării de legume proaspăt gătită, plutind pe coridorul grădiniței.

Cam astfel de emoții am re trăit intrând recent în grădinița din Chitighaz. Privirile sincere și curioase ale copiilor, forfota din sală, mi-au reamintit atmosfera de la grădiniță. Pentru a afla despre activitățile de aici am stat de vorbă cu conducătoarea Florica Otlăcan.

— Ani de-a rândul ați avut la Chitighaz trei grădinițe, însă din 2003 acestea s-au transformat în două. De ce?

— Da, așa este. Am unit cele trei grădinițe în două, pentru că numărul copiilor a scăzut în continuu. În aceste două grădinițe din anul școlar 2004/2005 sunt 97

de copii în cinci grupe: două grupe mici, o grupă mijlocie și două grupe mari.

— Care este programul grădinițelor conduse de dvs.?

— În centrul atenției, în grădinița noastră avem și în continuare însușirea limbii române. Deoarece, din păcate, doar foarte puțini copii cunosc de acasă limba română, trebuie să fim mereu atenți la aceasta. Încercăm să ajutăm copiii să iubească limba lor maternă, discutând cu ei românește, învățându-i poezii, poezioare și cântece românești. Alături de limba română, programul nostru constă și din

îndemnarea la o viață sănătoasă prin cât mai multă mișcare și gimnastică. Ne bucurăm de faptul că avem posibilitatea să predăm dansuri populare românești în grupele mari, cu ajutorul educatoarei Magdalena Gurzău Selejan. Câțiva dintre copii participă și la cursurile de dansuri din cadrul Școlii de artă la Casa de cultură din Chitighaz. La grădiniță, instruirea dansurilor se face de două ori pe săptămână, cu participarea a 40 de copii.

— Ne apropiem de perioada înscrierilor la școală a copiilor din grupele mari. Cum vă pregătiți pentru școală?

— În această perioadă, la începutul anului avem întâlniri cu părinții copiilor din grupele mari pentru a-i sfătui cum să ajute și ei copiii pentru plecarea de la grădiniță la școală. Bineînțeles, noi în tot cursul anului avem programe speciale pentru pregătirea acestor copii. Mulțumită bunei colaborări

cu școala românească, căreia îi aparținem, o dată pe săptămână copilașii noștri au ocupații la școală împreună cu copiii din cursul inferior, pentru a se obișnui cu colegii, cu mediul școlii și cu câteva reguli noi de acolo. În acest timp au fel de fel de activități comune.

— Din aceste două grădinițe se vor înscrie copilașii la școlile română și maghiară din Chitighaz. Se știe cam câți copii vor alege școala românească?

— La sfârșitul lui martie și la începutul lunii aprilie se fac înscrierile la cele două școli din localitatea noastră. Bineînțeles, noi, grădinița și educatoarele, nu putem influența decizia părinților în această problemă. Dacă au întrebări îi ajutăm cu drag. Așa că doar după înscrieri vom afla precis numărul copiilor din viitoarea clasă întâi a școlii românești.

Rita Pătaș

Baluri

Jula

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria organizează balul românesc pe țară, la 29 ianuarie, de la ora 19.00, la Centrul Cultural Românesc din Jula. Biletele de intrare se pot procura la oficiul reprezentanței pe țară, Jula, str. Eminescu nr. 1. Informații puteți obține la telefonul 66/463-951.

Micherechi

Pe data de 19 februarie, sâmbătă, la Micherechi va avea loc balul românesc și în anul acesta organizat de primăria locală. Petrecerea se va desfășura la Casa de Cultură cu începere la ora 19.00. Prețul biletului de intrare va fi 1500 Ft, care va cuprinde și masa. Muzica va fi asigurată de formații sosite din România, precum ansamblul „Crisana”, care va interpreta un program folcloric. De la ora 22.00, cu intrare liberă, cu ușile deschise va urma formația „Șereș” din Oradea.

Chitighaz

Pentru a treia oară se organizează, pe 18 februarie, un bal de binefacere pentru copiii grădinițelor din Chitighaz. Inițiativa părinților a devenit o tradiție, cu scopul de a îmbunătăți dezvoltarea grădiniței și de a înzestra aceasta cu jucării și alte obiecte necesare.

La balul de binefacere, care va avea loc la Casa de cultură, vor evolua pe scenă copiii cu un program folcloric, după care participanții binevoitori vor lua parte la o cină și o petrecere în beneficiul celor mici.

Pusta Otlăcii

Sâmbătă, 5 februarie, se va desfășura la Otlaca-Pustă balul românesc cu merinde. După informațiile primite de la unul dintre organizatori, Mihai Vidican, balul tradițional va avea loc la Casa de Cultură, iar în cadrul său vor evolua cu dansuri populare românești elevii școlii generale, iar muzica va fi asigurată de muzicanți din Șiria — localitate înfrățită cu Otlaca-Pustă —, respectiv de formația locală Ma-Vi duo, în care cântă și Mihai Vidican. Balul va începe la ora 19.00.

Toma Iova

Întâlnire etnografică la Budapesta

Cunoscutul etnograf maghiar Eperjessy Ernő anul acesta împlinește 75 de ani. Cu această ocazie, Societatea Etnografică Maghiară organizează, la Muzeul Etnografic din Budapesta, o întâlnire a specialiștilor din domeniul cercetărilor minoritare din Ungaria. La manifestarea din 9 februarie, etnografii vor susține prelegeri despre activitatea lui Eperjessy, din perioada când a lucrat la Ministerul Culturii, iar mai târziu când a fost președintele secției de naționalități a Societății Etnografice Maghiare, ne-a informat etnografa Emilia Martin, care

împreună cu colegii săi de la Muzeul „Erkel Ferenc”

din Jula vor participa la eveniment.

Fotografie din arhiva Muzeului Erkel din Jula

Eperjessy Ernő a ținut mult la problemele și activitățile naționalităților. Pe vremuri a ajutat și activitatea Uniunii Democratice a Românilor din Ungaria, a participat la multele manifestări ale Uniunii, a sprijinit atât financiar, cât și fizic taberele etnografice românești. A susținut ideea de a înființa colecția Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, colecție despre care, la evenimentul Societății etnografice, cercetătoarea româncă Emilia Martin va susține o prelegere.

Rita Pătaș

ABCdarul creștin de Viorel Iuga

Botezul creștinului (II)

Probabil că unul dintre cele mai neglijate subiecte în învățătura ce o oferim altora este învățătura despre botez. Deseori suntem tentați să presupunem că acesta este un subiect deosebit de simplu și, deci, cunoscut. Aș vrea să vă spun de la început că subiectul botezului este complex și ceea ce vom face în următoarele pagini va fi doar o prezentare foarte sumară și foarte condensată a acestui mare subiect. Sigur că și referitor la acest subiect, vom culege învățătura noastră tot din Sfânta Scriptură. (Pentru aceasta am analizat în prima parte, învățătura Domnului Isus, iar acum a sfinților apostoli, exprimată în cuvinte.)

Foto din arhiva lui Al. Hoțopan

Botez în aer liber la Bichiș, pe la sfârșitul anilor 1940

II. Învățătura apostolului Pavel

Referitor la aceasta, găsim următoarele pasaje biblice:

1. Faptele Apostolilor 16:33: „*Temnicerul i-a luat cu el, [...] le-a spălat rănilor, și a fost botezat îndată, el și toți ai lui.*”

Este ușor de înțeles că acest temnicer păgân nu ar fi avut de unde ști despre botezul creștin, dacă nu i-ar fi spus apostolul Pavel. Din faptul că apostolul îl botează imediat ce acesta cere, atât pe el cât și pe ceilalți din casă, care au crezut, înțelegem că botezul, în concepul apostolului Pavel, era un lucru absolut necesar.

2. Faptele Apostolilor 18:8: „*Dar Crisp, fruntașul sinagogii, a crezut în Domnul împreună cu toată casa lui. Și mulți dintre corinteni, care auziseră pe Pavel, au crezut și ei, și au fost botezați.*”

Pasajul biblic nu ne spune că apostolul Pavel ar fi predicat despre botez. Cu toate acestea, este clar că, deși nu a fost ascultat de toți până la capăt, el a continuat să vorbească celor ce l-au ascultat. Aceștia au înțeles necesitatea botezului, au cerut acest lucru și au fost botezați.

3. Faptele Apostolilor 19:3: „*Dar cu ce botez ați fost botezați?*» le-a zis el, și ei au

răspuns: „*Cu botezul lui Ioan.*”

Se pare că acest grup de credincioși au auzit mesajul predicat de Ioan Botezătorul, au crezut, au fost botezați, dar nu au auzit nimic mai mult despre lucrarea și învățătura Domnului Isus. Lucrul acesta este posibil dacă luăm în considerare mijloacele de comunicare care existau atunci. Faptul că ei au fost rebotezați arată nu numai obligativitatea botezului, ci și faptul că nu orice botez este după placul lui Dumnezeu.

4. Romani 6:4: „*Noi, deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morți, prin slava tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă.*”

Din nou și în acest pasaj botezul nu este prezentat ca o alternativă, ci ca un lucru absolut obligatoriu. Acesta înseamnă îngroparea omului vechi, păcătos prin identificarea cu moartea Domnului Isus.

5. 1 Corinteni 1:13-17: „*Hristos a fost împărțit? Pavel a fost răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel ați fost voi botezați? Mulțumesc lui Dumnezeu că n-am botezat pe nici unul dintre voi, afară de Crisp și Gaiu pentru că nimeni să nu poată spune că ați fost botezați în numele meu. Da, am mai botezat și casa lui Stefana*

încolo nu știu să mai fi botezat pe altcineva.”

O citire fugară a acestui pasaj biblic ar putea lăsa impresia că apostolul Pavel nu consideră botezul ca un lucru obligatoriu. Să nu uităm că apostolul Pavel nu dezbătea aici doctrina botezului. El vorbește despre dezbinările din Corint, având ca motiv preferința pentru un om sau altul și spune că ele sunt foarte rele. În acest context, el spune: mă bucur că nu v-am botezat pe mulți, deoarece în felul acesta, măcar aici, nu vă mai puteți despărți și pe această temă. Este însă foarte clar că apostolul s-a botezat și a predicat botezul întotdeauna. Chiar dacă el nu a botezat pe toți cei ce au primit Evanghelia predicată de el, este clar că lucrul acesta l-au făcut cei ce îl însoțeau în echipa de misiune.

6. 1 Corinteni 15:29: „*Altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morți? Dacă nu înviază morții nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morți?*”

Unii oameni încearcă să spună că aici apostolul Pavel ar vorbi despre botezul creștinilor în locul celor morți. Dacă apostolul ar face lucrul acesta, cu siguranță că nu aceasta este învățătura pe care vrea să o transmită. Să reținem că, aici, apostolul nu dezbate tema botezului, ci credința în învierea din morți. Dacă exista în Corint o practică a botezului pentru cei morți, probabil că apostolul folosește acest obicei pe care nu-l aprobă, pentru a-i întreba: dacă nu există o înviere, atunci de ce sunt oameni care practică botezul pentru cei plecați din viață? Aceasta nu înseamnă că cei care practicau acest lucru erau din biserică, deoarece textul nu ne precizează lucrul acesta.

Pe de altă parte, să nu uităm că, atunci când cineva spune că face un lucru oarecare pentru altcineva, nu înseamnă neapărat că îl face în locul lui. Putem înțelege foarte bine că îl face de dragul lui. Astfel, apostolul Pavel putea spune: între voi sunt unii oameni care îi au

pe cei dragi plecați în veșnicie. Din dorința de a fi cu ei în veșnicie voi v-ați botezat. Atunci de ce nu mai credeți în învierea morților? Interpretat în felul acesta, acest pasaj arată din nou obligativitatea botezului pentru cei care doresc cerul.

7. Galateni 3:27: „*Toți care ați fost botezați pentru Hristos, v-ați îmbrăcat cu Hristos.*”

Botezul trebuie făcut de dragul Domnului Isus și din dorința de a fi veșnic cu El.

8. Efeseni 5:26: „*...ca s-o sfințească, după ce a curățit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt.*”

Botezul este inclus în procesul de curățire și sfințire al Bisericii.

9. Efeseni 4:5: „*Este un singur Domn, o singură credință, un singur botez.*”

Această expresie poate avea două înțelesuri. Prima s-ar referi la faptul că botezul adevărat este unul singur, adică cel predicat și înfăptuit după modelul oferit de Domnul Isus și de sfinții apostoli. A doua interpretare s-ar putea referi la numărul ocaziilor de botez. Probabil că sunt oameni care își pun următoarea întrebare: dacă atunci când am cerut botezul nu am fost suficient de sincer cu Dumnezeu, oare este valabil botezul respectiv? Nu ar fi necesar să mă rebotez, ca acest

botez să fie acum cu adevărat mărturia unui cuget curat? Personal, cred că botezul trebuie făcut o singură dată de către cei ce s-au pocăit. Dacă totuși cineva crede că nu a fost sincer când a făcut actul botezului, cred că singurul lucru ce trebuie să-l facă este să trăiască de acum înainte așa cum a promis. Cred că aici se poate face o asemănare cu viața de familie. Dacă cineva ar spune că atunci când s-a căsătorit nu și-a iubit cu adevărat partenerul, aceasta nu înseamnă că trebuie să se cunune din nou. El trebuie să-și ceară iertare și, de acum înainte, să trăiască în felul cum a promis la cununie. Tot așa, cei care nu au fost sinceri la botez, dacă vor, pot face o mărturisire publică în biserică cerându-și iertare că nu au fost sinceri, iar apoi să trăiască viața așa cum au promis Domnului Isus și bisericii.

10. Evrei 6:2: „*...învățătura despre botezuri, despre punerea mâinilor, despre învierea morților și despre judecata veșnică.*”

Autorul Epistolei către Evrei arată că învățătura despre botez se numără printre învățăturile de bază ale religiei creștine. Ea trebuie învățată și practică printre primele lucruri în viața de credință. (Va urma)

Valentin Popovici

O sfinte răni

*O sfinte răni însângerate
Dovezi a harului slăvit
Și-a dragostei nemăsurate
Cu care Tatăl ne-a iubit.*

*O sfinte răni a lui Hristos
Eu sunt nespuns de păcătos,
Dar cred că-n veci păcatul meu
Mi-a fost iertat de Dumnezeu.*

*Doar sângele prelins pe cruce
Fierbinte izvorând din El
Iertare ne-a putut aduce
Și raiul ni l-a dat 'napoi.*

*O sfinte răni din care toată
Spălarea vine-i ne-o primim,
Din starea noastră vinovată
Doar înspre voi nădăjduim.*

ISTORIOARĂ
CU TÂLC DUHOVNICESC

Palatul grădinarului

Un tânăr bogat, mare iubitor de distracții, dar cu totul indiferent față de cele ale sufletului, avea obiceiul ca în toiul chefurilor să se întrebe cu glas tare: „Asta e petrecere adevărată, ce fel de petreceri mai pot fi pe lumea ailaltă?” Numai că într-o bună zi, întorcându-se acasă răpus de oboseală, după câteva zile în șir de distracții și chef, a căzut într-un somn greu.

Atât de greu, încât a visat că murise. Insuși Sfântul Petru l-a luat de mână, conducându-l pe lumea de dincolo și arătându-i cum petrec pe acolo alții. La un moment dat au trecut pe lângă un palat mare și frumos, aflat încă în construcție. „Al cui e?” – a întrebat curios tânărul. „Al grădinarului tău” – i-a răspuns Sfântul Petru. „Imposibil” – a replicat tânărul, sigur pe sine. „Pe pământ trăiește într-o colibă amară și e foarte mulțumit. Grădinarul meu nici n-ar ști să folosească un asemenea palat. Și apoi, la urma urmei, cu ce și-l construiește dintr-o leafulă atât de mică?” – nu a conștientizat din mirare tânărul nostru. „Într-adevăr, e mică, pentru că nu i-o mărești dumneata” – l-a muștrățat Sfântul Petru, și apoi a adăugat: „Dar așa mică precum e, din ea dă o parte săracilor și oamenilor necăjiți. Pentru el nu-și oprește decât atât cât îi trebuie. Nu petrece fără rost, ține rânduiala Bisericii, poartă și nu uită nici de rugăciune. El nici nu bănuiește că din tot ceea ce face cu inimă bună pe pământ, aici o se ridică acest palat”.

Apoi l-a luat de mână pe tânăr și și-au continuat drumul. Așa au ajuns în fața unei colibe putrede, ce stătea gata să se prăbușească. „Cum e posibil să existe aici, ca și pe pământ, asemenea case?” – s-a mirat tânărul, apoi a întrebat: „A cui e?” „A lui Petru” – i-a răspuns cu simplitate: „A ta”. Tânărul s-a îngrozit. „A mea?! Imposibil! Eu locuiesc într-un palat. Cum să stau într-o asemenea coșmelie?! Dumnezeu nu poate fi atât de nedrept!” Sfântul Petru l-a privit cu bunăvoință, ridicând neputincios din umeri. „Bineînțeles că Dumnezeu nu este nedrept! Coliba asta e tocmai dreptatea

care ți se cuvine. Aici casele se construiesc cu materialele trimise de oameni de pe pământ, iar tu n-ai trimis absolut nimic”.

Tânărul s-a trezit brusc din somn. Era lac de apă. S-a spălat, s-a îmbrăcat și apoi s-a dus la coliba grădinarului. Acesta l-a poftit înăuntru cu inima deschisă. Deși săracăcioasă, căsuța lui strălucea de curățenie, iar pe un butuc de lemn, sprijinită de perete, era o icoană, înveșmântată într-un ștergar. Lângă ea pâlpâia o candelă. Tânărul a zăbovit multă vreme în coliba grădinarului. Descoperise un loc al liniștii și al inimii deschise. Din acea zi nu numai că a mărit leafulă grădinarului său, dar au devenit cei mai buni prieteni. Pretutindeni mergeau împreună, căutându-i pe cei mai amărâți, spre a le da ajutor, cercetând bisericile întălnite în cale, descoperind cărți și locuri minunate despre care, deși aflate la doi pași, tânărul habar nu avusesese până atunci. Petrecerile și timpul risipit fără rost rămăseseră undeva în urmă, sortite uitării. Iar lângă palatul grădinarului a început să se ridice – încet, dar sigur – un altul. Palatul lui cel adevărat.

Dumitru Stăniloae

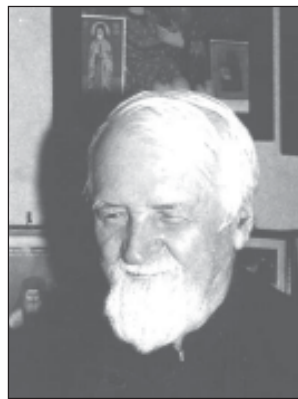
Românul și Ortodoxia

Ortodoxia a fost cea mai adâncă putere a unității noastre în tot trecutul, când diferite împrejurări mașter au reușit să ne țină dezbinați în planul politic. Să nu pierdem acest ultim fundament al unității și identității noastre [...]

Aș vrea să pun în relief aici alte câteva trăsături ale specificului superior al spiritualității românești, care reprezintă o pecete a ortodoxiei. Aceste trăsături sunt echilibrul sufleteș, bunătațea și sentimentul de taină, deci de mare adâncime al realității trăite de poporul nostru.

a) Românii sunt un popor echilibrat. De aceea, sesizând orice exagerare într-o parte sau alta a cuiva, îl întâmpină cu umor sau, când e persistent, cu ironie. Românului nu-i plac laudele de sine ale cuiva, necontinuitatea în fapte, unilateralitatea. Acela e pentru român „cam într-o parte”. Nu prețuiește contradicțiile „dialectice” pentru aflarea adevărului, ci caută acordul, buna înțelegere. De aceea nu-i plac nici pretențiile celor ce voiesc să stăpânească asupra altora. În sat se prețuiesc toți unul pe altul,

dar în același timp fiecare caută să placă satului, să nu se facă de răs. În sat preotul nu trebuie să fie „domn”, ci părinte familiar. Nu place poporului nostru puterea afirmată de catolicism, ci

„sobornicitatea”, comuniunea reciprocei prețuiri. În echilibrul la care ține românul, el trăiește armonia care unește toate ale universului, nu cultivă dialectica, lupta, pentru că nu o vede pe aceasta ca trăsătură dominantă a universului.

b) Românii sunt un popor de oameni buni. Ei unesc bunătațea cu mila și smerenia. „Răsul” unuia de altul nu merge adânc, ci îndată ce unul vede pe altul în suferință, apare în el bunătațea, mila. Românul râde de cel fălos. Îi place omul smerit, care-și cunoaște granițele. Ține seama de valoarea semenilor săi. De aici cuvântul „cuviniță”, care nu poate fi tradus în alte limbi. Și din aceasta reiese că nu-i place să se vadă afirmată puterea față de el. Dar nici el nu-și afirmă puterea față de alții.

c) Românul are un adânc

sentiment de taină față de toate. El vede pe Dumnezeu în fiecare om și în fiecare lucru, ca și în toate faptele sale în care reușește. Și în aceasta se vede duhul ortodoxiei, pentru că Hristos e în tot omul botezat și „mers la biserică”, nu e separat de oameni și de lume ca în Occidentul pe care și-a pus pecetea separatismul catolic. Cântecul lui nu sunt săltărețe, imprimate de fapte trușești, ci doine duioase, sunt cântece de „dor și jale”, pline de reflexiune spirituală la celălalt ca ființă spirituală, nu doar trușească, cum sunt cântecele apusene. Cântecul românesc exprimă comuniunea mai profundă între persoane, dorul după persoana iubită, depărtată, tristețea de a nu putea s-o aibă aproape. Aceasta încă deschide orizontul românilor spre misterul de dincolo de lumea aceasta de care e umplută persoana, spre Dumnezeu.

Ea face posibilă comunicarea cu celălalt în Dumnezeu. Desigur, această superioritate spirituală a ortodoxiei trăită de poporul român nu face ortodoxia mai puțin dornică de o apropiere ecumenică a tuturor creștinilor. Unirea sau comuniunea mai profundă trăită între persoane o face să dorească, mai mult decât pe catolicii uniți exterior, printr-o putere dominatoare și pe protestanții și neoprotestanții individualiști, unirea cu toți.

(Fragmente din Revista română, nr. 3, 4, 5/1993)

Mănăstiri din România

Arad - Gai

Mănăstirea Gai a fost ctitorită de episcopul Sinesie Jivanovici și ridicată între anii 1760–1762, la câțiva kilometri de Arad. Era compusă dintr-un conac, o biserică și anexe mănăstirești. Pentru o perioadă a servit și ca reședință de vară a episcopilor Aradului. Până în anul 1955 a fost folosită ca biserică de parohie. Din acest an a funcționat ca mănăstire de maici. Desființată în 1959, mănăstirea Gai își va reîncepe activitatea în 1964 când încep lucrările de restaurare ale mănăstirii. S-a amenajat un muzeu de artă bisericească, care și-a deschis porțile în anul 1967. În 1985 este adusă aici o biserică veche de lemn din județul Arad, care alături de importanta colecție de obiecte bisericești reprezintă o valoare istorică și artistică inestimabilă.

Ziceri ale unor învățați despre Dumnezeu

„Cetățeanul care nu cunoaște pe Dumnezeu este ciuma cetății”.
Platon

„Existența lui Dumnezeu este mai sigură decât cea mai sigură dintre toate teoremele geometriei”.
Descartes

„Nimic nu e mai frumos pe lume decât să te apropii de Divinitate și de acolo să răspândești lumină peste tot neamul omenesc”.
Beethoven

„Religia mea consistă din umila admirație a nemărginitului Spirit superior, care se revelează pe Sine în amănuntele neîsemnate pe care noi suntem în stare să le pricepem cu mintea noastră slabă, neputincioasă. Acea adâncă convingere emoțională a prezenței unei Forțe raționale superioare care este revelată în necuprinsul Univers formează ideea mea de Dumnezeu”.
Einstein

„În creațiune eu parcă pipăiesc cu mâinile pe Dumnezeu”.
J. Kepler

Începe sezonul balurilor mascate

An de an, februarie este luna balurilor mascate. În fiecare școală elevii se pregătesc cu măști și costume cât mai haioase, uneori chiar trăsnete, ieșite din comun. Am adunat datele la care în școlile românești din Ungaria vor avea loc aceste baluri.

La **Bedeu**, copiii se vor bucura de balul mascat pe data de 4 februarie, cu începere de la ora 9.00, cei mici sărbătorind împreună cu cei mari.

Copiii din **Cenad** vor avea parte anul acesta de mai multe baluri. Pe data de 5 februarie va avea loc balul mascat al echipei de dansuri populare, unde vor fi invitate și alte echipe de dans. Pe data de 11 a lunii va avea loc balul școlii, la care, asemeni celorlalte școli, elevii vor fi îmbrăcați în costume. Iar pe data de 19 februarie va avea loc un bal de binefacere la grădinița din localitate.

La **Bătania**, balul mascat va avea loc pe data de 10 februarie, spre marea bucurie a copiilor de la școală. Va avea loc o prezentare a costumelor de bal mascat, urmată de o mică discotecă.

La **Otlaca-Pustă**, balul mascat va avea loc pe data de 12 februarie, unde acesta va fi organizat împreună de către școala generală și grădinița din localitate.

La **Chitighaz**, balul mascat va avea loc în două zile diferite. Pe data de 18 februarie, cei mici de până la clasa a patra se vor bucura de balul mascat, urmând ca cei mai mari să aibă balul lor abia la o săptămână, pe data de 25 februarie.

Tot la această dată va fi organizat balul mascat și la școala generală de la **Micherechi**, unde cei mici vor sărbători alături de cei mari.

Toma Iova

- Ce zici, dragule, unde să mergem în vacanță?

Notele elevilor pe celularele părinților

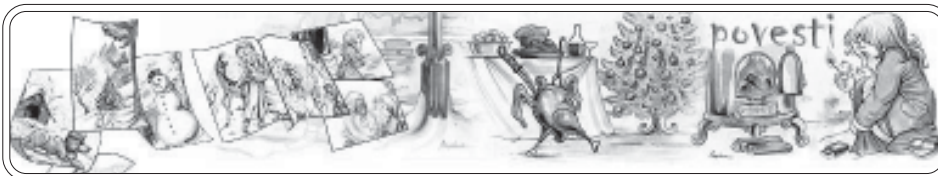
Conducerea unui liceu spaniol s-a gândit la ideea de a trimite notele elevilor pe celularele părinților pentru ca cei mici să nu mai poată spună că au pierdut carnetul sau că profesorii au uitat să le treacă notele. Măsura le permite atât profesorilor, cât și părinților să aibă un mai mare control asupra micuților.

Institutul de Învățământ Secundar Castelar, din Badajoz, a pus anul acesta în practică un sistem informatic ce permite profesorilor să contacteze, prin intermediul sms-urilor, părin-

ții elevilor pentru a le comunica notele și eventualele absențe ale copiilor lor.

În formă inițială, ideea era să se folosească pagina web a liceului pentru ca profesorii să comunice cu părinții, însă ulterior a fost creat un program informatic care utilizează sms-ul și permite părinților să afle imediat ce note au luat progeniturile lor sau de câte ori au lipsit de la școală.

Deși ideea a aparținut profesorilor, părinții au fost foarte încântați, în timp ce elevii sunt mai puțin fericiți de această inițiativă.

Albă ca Zăpada și cei 7 pitici (I)

De când ne știm, din vremuri de demult, frații mei și cu mine muncim în adâncul munților pentru a aduce de acolo la lumină aur și nestemate. E o muncă anevoioasă care ne ține în întunericul din străfundul pământului ceasuri îndelungate în fiecare zi a anului. Noi nu putem admira schimbarea anotimpurilor și nimic nu ne modifică obiceiurile... Numai că, într-o bună zi... Dar mai bine s-o iau de la început...

Într-o zi de iarnă, o regină frumoasă și înțeleaptă, care stătea la fereastră și broda, se înțepa cu acul, iar câteva picături de sânge înroșiră zăpada de pe pervazul ferestrei.

- Ah, își zise ea, de-aș avea o fetiță cu pielea albă ca zăpada, cu buzele roșii ca sângele și cu părul negru ca abanosul...

Și iată dorința i se împlini: regina născu o fetiță întocmai cum o visase, pe care o boteza Albă ca Zăpada.

Numai că, vai, biata regină se stinse din viață după ce își văzu fetița.

După mulți ani, regele își luă o nouă soție. Noua regină era tare trufașă și nu era mulțumită că este doar frumoasă: voia să fie cea mai frumoasă. Avea în iatacul ei o oglindă fermecată a căreia îi cerea mereu sfatul. În fiecare zi se admira îndelung în oglindă și o întreba:

- Oglinda, oglinjoara mea, spune-mi cinei cea mai frumoasă din lume?

Și în fiecare zi, oglinda îi răspundea:

- Regină, tu ești cea mai frumoasă din lume!

Mulțumită, trufașa regină își vedea mai apoi de treburile ei.

În vremea asta, Albă ca Zăpada creștea și se făcea pe zicetrece mai frumoasă și mai înțeleaptă. Și iată într-o bună zi, pe când regina își întreba oglinda:

- Oglinda, oglinjoara mea, spune-mi cine-i cea mai frumoasă din lume?

Aceasta îi răspunse:

- Regină, eu îți sunt credincioasă, nu te înșel niciodată: ești foarte frumoasă, dar Albă ca Zăpada este cea mai frumoasă. Regina cea rea fu cuprinsă de furie. Dădu poruncă să i se înfățișeze unul dintre vânători:

- Ia-o cu tine pe Albă ca Zăpada, du-o în pădure și omoară-o! Și ca să te cred că ai omorât-o, să-mi aduci dovadă inima ei! porunci ea.

Vânătorul coboră în livada unde Albă ca Zăpada culegea mere.

- Prințesă, am primit poruncă să te iau cu mine la pădure. Trebuie să-i dai ascultare reginei. Urmează-mă!

Când să-și scoată pumnalul, vânătorul fu cuprins de milă, văzând chipul drăgălaș și nevinovat al prințesei.

- Albă ca Zăpada, mai bine fugi!

- Bine, dar porunca reginei?

- Porunca era să-ți iau viața! Numai că eu nu pot face una ca asta! Fugi și nu te mai întoarce niciodată la castel!

A atunci, fără să se mai uite în urmă, alergând cât o țineau picioarele, Albă ca Zăpada se pierdu în pădure.

Pe drumul de întoarcere, vânătorul prinse o căprioară, o doboră și-i lua inima, pe care o așeza într-un sipețel. Cu aceasta în mână se înfățișa reginei.

- Măria Ta, iată inima Albei ca Zăpada. Porunca ți-a fost îndeplinită.

Albă ca Zăpada rătăci multă vreme prin pădure. Viețuitoarele pădurii o urmăreau curioase.

- Ce frumoasă este! Oare unde se duce așa de una singură?

Și iată că Albă ca Zăpada zări printre copaci acoperișul unei căsuțe.

- Ce casă drăguț! exclama ea cu încântare, dar ce mică este! Cine poate locui acolo?

(Continuarea poveștii o veți putea citi în numărul următor.)

Dragi copii, în povestea de mai sus am ascuns 5 greșeli gramaticale. Căutați-le și trimiteți-le pe adresa redacției noastre (Jula, str. Gh. Doja nr. 8, cod. 5700). Primii trei câștigători vor primi de la noi, pe cale poștală, câte o carte de copii în limba română. Vă dorim succes!

Soluțiile greșelilor gramaticale din povestea publicată în nr. 3:

- de câteori - corect: de câte ori
- a spus iepurașii - corect: au spus iepurașii
- să strigă - corect: să strige
- Întradevăr - corect: Într-adevăr
- Neam ascuns - corect: Ne-am ascuns

Un copil cu performanțe neobișnuite

În numărul trecut al „Foi Românești” v-am prezentat doi elevi ai școlii generale românești din Jula, care au ales ca sport de performanță scrima. Însă nu ei sunt singurii care practică asemenea sporturi puțin ieșite din comun. Mai este un băiat, un caz poate aparte în istoria școlii, care a ales un sport deosebit de periculos, motocross-ul. Se numește Grigore Polgár, și este elev în clasa a 2-a. Cum a ajuns să practice acest sport, și ce rezultate are, vă invităm să aflați din interviul realizat cu el.

– Grigore, povestește-ne ceva despre această performanță a ta. De când ai început motocrossismul?

– De la trei ani. Acum am opt ani, deci îl practic în mod constant de cinci ani de zile.

– Presupun că nu a fost alegerea ta la vârsta de trei ani să faci motocross. Ți-a plăcut de la început?

– Da, mi-a plăcut. A fost ideea tatălui meu, fiindcă acesta este sportul lui preferat, el fiind motocrossist de performanță.

– Este un sport cam periculos, mai ales pentru copiii ca tine. Ai căzut de multe ori?

– Da, de trei ori am căzut în bătărie, mi-am sucit piciorul, m-am lovit la spinare de câteva ori. M-am lovit des și la coapse.

– Nu ți-a fost frică?

– Ba da, la început. Dar cu timpul te obișnuiești, deși mai sunt unele căzături periculoase.

– Participi și la concursuri?

– Da, până acum am par-

ticipat la vreo 6–7 competiții. Abia am început să concurez de vreun an, doi. Eu acum concurez în categoria motocicletelor de 50–60 cm³. Cei mai tineri din grupa mea au vreo 6–7 ani. Motocicletele de capacitate de 50 cm³ sunt bune până la vârsta de 9 ani, de aici încolo se folosesc cu capacitate mai mare, de 65 cm³, până pe la vârsta de 13 ani.

– Tu ce fel de motocicletă ai acum?

– Un KTM SX 65. Această este a patra motocicletă pe care o am, celelalte au devenit prea mici pe parcurs.

– Este un sport destul de dur. Nu ți-e frică dacă ai în față un obstacol mai mare, mai greu de trecut?

– La început mi-a fost puțin frică, dar m-am obișnuit repede cu căzăturile. De fapt, și acum îmi e frică uneori. Asta poate și din cauza faptului că am căzut de atâtea ori. Odată chiar din aer. Am sărit și mi-a scăpat mo-

tocicleta din mâini, așa că am căzut.

– Terenurile pe care concu-
rați voi sunt identice cu cele ale profesioniștilor?

– Da. Însă dacă avem în față un obstacol mai greu, ca spre exemplu o mlaștină mai mare, sau rădăcini mai mari, atunci prin alea nu trecem, ci le ocolim. În rest suntem obligați să mergem chiar pe cele mai mari coline. Concursurile se desfășoară într-o singură zi. De dimineață avem două antrenamente, de câte 15 minute fiecare, iar după-masă sunt două concursuri, noi fiind ultimii.

– Ai câștigat vreun concurs?

– Da, am trei medalii de aur, trei de argint, iar o dată m-am clasificat pe locul al patrulea.

– Sunteți mulți participanți la un concurs?

– Numărul participanților depinde de orașul unde se organizează concursul. Aici la Jula suntem mai puțini, în

jur de 15–20 de participanți. Am mai fost la concurs pe terenurile din Ajka, Jula, Gyomaendrőd, Edelény.

– Care teren îți place mai mult, și care e cel mai periculos?

– Cel mai mult îmi place cel de la Gyomaendrőd, deoarece este o cursă mai rapidă, și nu e atât de periculoasă. La Ajka în schimb

e, cred, cel mai periculos terenul. Acolo mi s-a întâmplat și căzătura din aer. Dar am scăpat cu doar câteva zgârieturi.

La finele discuției, acest mic erou al terenurilor de motocross mi-a mărturisit că pe lângă acest sport îi place și fotbalul, urmând ca peste scurt timp să joace și el într-o echipă cu un prieten din școală.

Toma Iova

Meciuri de volei ale băieților români

Pe data de 19 ianuarie, la Liceul Românesc din Jula a avut loc o competiție de volei, asemeni celei de săptămâna trecută. Însă acum și-a disputat meciurile echipa băieților. La competiție, alături de echipa gazdelor, a mai participat cea a Liceului „Erkel” și cea a Școlii Profesionale „Munkácsy”. În

primul meci s-au întrecut echipele invitate, urmând ca mai apoi fiecare să joace cu echipa gazdelor. Datorită rezultatelor bune obținute la meciuri, echipa gazdă a câștigat primul loc, urmată de echipa liceenilor de la „Munkácsy”, pe locul trei clasându-se echipa celor de la Liceul „Erkel”. Toma Iova

Ore de română la Mezősas

La școala generală din Mezősas, județul Bihor, la cererea copiilor și a părinților, de la începutul noului an școlar 2004/2005, s-a introdus în programa școlii predarea limbii române. Cele patru ore de română pe săptămână se realizează cu ajutorul profesoarelor Școlii românești din Apatu, Ecaterina Lazar Pantea, Ecaterina Cardoș Szűcs, Maria Berényi Sáfrány și Ildico Olah. Profesoarele de limba română predau pentru toți școlarii din Mezősas atât gramatică, cât și literatură.

R. Pățaș

www.foaia.hu

Un parc de schiat pentru copii la Poiana Brașov

De curând s-a inaugurat la Poiana Brașov snow-park-ul, parcul de schiat, pentru cei mici, lângă pârtia Bradul. Parcul de zăpadă va fi destinat copiilor sub 12 ani, iar aici aceștia vor putea coborî pe schiuri și vor putea lua lecții de schi de la instructori foarte buni.

Pârtia a fost deschisă în urmă cu trei ani, are o lungime de 150 de metri și o lățime de 100 de metri, fiind catalogată drept foarte ușoară, cu o diferență de nivel de numai 20 de metri.

Rita Pățaș

De la Eminescu la Ionesco

(Urmare din pagina a 3-a)

– Acum care ar fi acel înțeles, care trebuie inițiat publicului?

– Să luăm seara aceasta. Știam că avem un public cu majoritatea din copii, din liceeni. Am încercat să fac un profesor mai comic, tocmai pentru că mă gândeam că lor o să le placă chestia asta și cred că le-a plăcut, deci am jucat pentru ei. Motivele pentru care am ales piesa a fost profesor și elevă, puteau fi altceva, de altă me-

de asta e complicat să regizezi și tot atunci să și joci.

– Există un loc cu care s-ar putea identifica Teatrul Vis sau acest teatru este în Ungaria pur și simplu?

– Acest teatru e în Ungaria, sediul lui în acte este la Pécs, dar în fapt el se produce la Szekszárd, pentru că acolo suntem, acolo ne adunăm, acolo repetăm. De jucat am jucat doar la Budapesta și, iată, aici la Iula și mai avem o invitație, probabil o să jucăm la Seghe-

bine, dar o să mă obișnuiesc să joc și în română. Cred că nu va fi așa de greu.

– Probabil că știi care este situația unui teatru minoritar din Ungaria, fiindcă și tu conduci un astfel de teatru german la Szekszárd. Ce zici de o astfel de încercare a soțului tău?

– Pot să spun că dacă există o minoritate într-o țară, este foarte important ca să aibă un teatru profesionist. E de ajuns să luăm, de exemplu, reacțiile pozitive ale copiilor și ale celor prezenți. E un lucru foarte frumos, deoarece se transmite ceva viu prin aceste spectacole. Eu cred că e foarte important și e nevoie ca omul să își poată păstra limba, cultura și tradiția, altfel omul își pierde personalitatea. E o bună încercare a lui Florin și mă bucur că îl pot susține, chiar și jucând.

– Tu cum îl vezi pe soțul tău, se zbate mult pentru treaba asta?

– Da, noi am început de mult și cred că de vreo trei sau patru ani ne-a venit ideea. La început a fost greu, fiindcă am găsit multe uși închise, dar între timp treaba s-a schimbat. Acum un an am fost tot aici, am făcut un spectacol Eminescu de poezii și de atunci a început să meargă mai bine treaba. Așa e firea mea, sunt foarte optimistă. Eu cred că totul va fi bine și merită să trăim pentru ceea ce facem.

– Iar tu ești un exemplu, pentru că nefiind româncă totuși pui umărul la această inițiativă.

– Pentru că e un lucru ce merită făcut. E ceva ce poate aduce oamenilor bucurie și atunci de ce să nu facem. Și în limba germană joc tot așa, nefiind limba mea maternă, și cred că așa juca și în orice altă limbă, norocul că știu mai multe limbi străine. Cu româna a fost destul de interesantă treaba. Am învățat-o fără să-mi dau seama, cam în trei luni de zile, ceea ce a fost o mare bucurie. N-am fost obligată să învăț limba română, mi s-a întâmplat asta fiindcă l-am cunoscut pe Florin. Fiindcă știu o limbă, cunosc o altă cultură, o altă mentalitate, sunt un om mai împlinit.

Cristian Martin

serie, era vorba de relația între doi oameni, care poate ajunge în cinci minute la crimă.

– Până unde poate merge regizorul și actorul în interpretarea unui personaj?

– Nu e comod. Dacă cumva întrebarea se referă la cum merg împreună, eu am și regizat-o piesa și am și jucat-o, e foarte greu. E a doua oară când fac asta și m-aș lecui de treaba asta. Când voi avea destui actori de limba română în Ungaria, nu o să mai joc, nu aș mai juca. Am mai făcut asta în Timișoara în 1997. Culmea a fost că acesta a fost spectacolul meu de debut ca regizor. E foarte greu, pentru că nu ai ochiul care să te privească de afară și atunci eu îi întreb pe colegi, pe toți, pe cei de la lumină, de la sunet cum e acolo, cum ți se pare? E bine să stai tu afară și să nu fii și înăuntru, implicat în poveste. Ca actor îmi dau drumul până la capăt și actorul joacă de multe ori împotriva regizorului pentru că nu mai văd ansamblul. Văd de personajul meu și mă interesează numai puțin ce-mi fac oile. Pierd ochiul de afară și

din și, de asemenea, pentru primăvară am avut niște discuții cu Institutul Cultural Român din Budapesta, care s-a arătat foarte interesat să ne susțină, să încercăm să organizăm acolo reprezentații.

– Care vă sunt planurile?

– Planul ar fi să ne apucăm cât mai repede de o nouă producție. Ar trebui să obținem o finanțare din România și probabil că vom reuși lucrul acesta și cu ce mai punem noi. Asta e problema, pentru că dacă vrei să faci o producție totuși îți trebuie niște bani. Și ne-am și gândit la câte ceva, dar încă nimic concret.

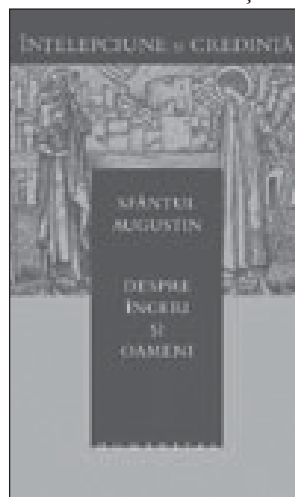
– Ildikó, pentru tine româna nu este limbă maternă, lucru care nu prea se observă pe scenă. Cum reușești să însușești toate aceste texte?

– Mă bucură foarte mult să aud așa ceva. Mi-a fost îngrozitor de teamă de textul acesta. Comparativ cu celălalt rol pe care l-a jucat Florin, nu a fost așa de lung. Eu mai de grabă mă iau după el, deci el zice, eu reacționez. Cred că dacă jucam piesa asta mai de multe ori, eventual și alte piese, ar fi putut să iasă cu totul mai

Cine are carte...

Dragi cititori, cu acest serial am dori să vă îndemnăm și să vă influențăm ca atunci când vizitați vreun oraș din România să treceți și pe la librării pentru a vă cumpăra cărți românești, romane, volume de poezii sau diferite albume prin care să vă îmbogățiți bibliotecile personale. Mai jos vă prezentăm câteva noi apariții de la Editura Humanitas.

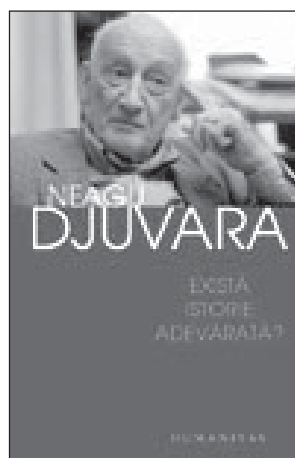
DESPRE ÎNGERI ȘI OAMENI / Sfântul Augustin

Una dintre cele mai frumoase pagini despre cunoașterea angelică „de dimineață” și „de seară” se află la sfârșitul cărții a XI-a din *Despre Cetatea lui Dumnezeu*. De aici pleacă Augustin, făcând trecerea de la originea îngerilor la căderea omului, pentru a ne dezvălui deopotrivă solidarități tainice și diferențe exemplare între cele două lumi: de ambele părți, voința este cheia căderii sau a recuceririi proximității divine, însă spre deosebire de îngeri, pentru care episodul căderii s-a

consumat definitiv, omul se bucură de intervalul libertății, în care decide pentru însoțirea cu îngeri în Cetatea lui Dumnezeu sau pentru compania spiritelor iremediabil căzute. Acest scenariu cosmic este fundalul unei meditații asupra timpului și a morții, a originii păcatului și a felului în care se perpetuează de la Adam încoace.

EXISTĂ ISTORIE ADEVĂRATĂ? / Neagu Djuvara

“Ce caută, în prima fază a istoriografiei moderne, cercetătorul istoric dornic de a descoperi și de a păstra materialele trebuincioase pentru povestirea și pentru înțelegerea trecutului omenirii? Ce consideră el că este (fapt istoric)? Că doar nu toate datele pe care le descoperă i se par vrednice de a fi păstrate pentru istorie. El reține în general doar evenimentele, întâmplările care au fost în ochii contemporanilor cele mai izbitoare. De unde importanța

primordială acordată marilor conducători politici, regi sau guvernanți, și războaielor în care se înfruntă națiunile și suveranii. Intrigile de palat își găsesc locul în aceste preocupări, la rând cu câte o năpastă, o calamitate naturală, ca o epidemie de ciumă sau o lungă perioadă de secetă și de foamete. Cam la atât se reducea (curiozitatea istorică), acestea erau considerate fapte istorice.” (Neagu Djuvara)

ALCHIMISTUL de Paulo Coelho - CD audio

O da-tă la câteva decenii, apare o carte care schimbă pentru totdeauna viața cititorilor săi. *Alchimistul* lui Paulo Coelho este o astfel de carte. Această poveste, uluitoare în simplitatea și înțelepciunea ei, plină de sevă, evocatoare și profund umană, este un îndemn etern de a ne urma visele și de a ne asculta inima. “Extraordinarul roman, care a inspirat milioane de cititori din întreaga lume, poate fi ascultat acum în lectura lui Florian Pittiș.

Tinerii de azi nu mai sunt ca noi

În județul Bihor sunt unele localități în care limba română, din păcate, este vorbită din ce în ce mai puțin. Zilele trecute am avut ocazia să stau de vorbă cu niște oameni din Săcal, poate ultimii care mai păstrează și mai vorbesc frumoasa limbă românească. Bace *Petre Bodnar* este cunoscut de consătenii săi mai ales datorită faptului că a petrecut este 50 de ani în slujba bisericii ortodoxe române din localitate. Stând de vorbă cu el și cu soția lui, nană *Etelca*, i-am întrebat despre viața lor, despre viața satului de acum și de cea cu câteva decenii în urmă.

– Bace Petre, vă rog să vă prezentați în câteva cuvinte cititorilor Foii românești.

– Sunt originar din Săcal, atât eu cât și părinții și strămoșii mei. Am fost trei frați în familie. Părinții mei au fost niște oameni cu frică de Dumnezeu. Tatăl meu a fost un om care a luat parte activ în viața bisericii. De mic copil am locuit în această casă de lângă biserică. În 1951 m-am căsătorit. Și de atunci, de mai bine de 50 de ani, fac parte din consiliul bisericii, și de 20 de ani sunt conducătorul acestuia. Eu scriu evidențele bisericești, toate problemele care privesc parohia. Căci la noi nu prea au fost preoți parohi, s-au schimbat unul după altul. Dar, cu toate acestea, am evidența tuturor botezurilor, înmormântărilor, cununilor care s-au făcut în biserică.

Am doi copii, un băiat și o fată. Băiatul stă la Jula, și el are doi copii. Fiică-mea stă la Tiszavasvári, și ea are copii, chiar și o nepoată. Deci, eu am și o strănepoată.

– Armată ați făcut?

– Da. Imediat după nuntă chiar. În 1951, pe 10 februarie am avut nunta, și pe 2 noiembrie m-am înrolat,

și am fost trimis la Kaposvár. Acolo am stat doi ani.

– Au fost grei anii de cazarmă?

– Am fost tânăr, și nu mi s-a părut prea grea. Mai ales că am fost și sănătos, așa că nu am avut probleme prea mari. Așa am petrecut viața, aici în sat, și odată cu trecerea anilor am îmbătrânit și noi.

– Cu ce v-ați ocupat după ce v-ați întors acasă?

– După ce m-am înrolat, datorită faptului că numai tatăl meu mai trăia, soția mea a rămas acasă cu el. Noi am locuit în casa părinților mei. După cei doi ani de armată m-am întors acasă, și am trăit din cultivarea pământului. Aceasta până în 1959 când s-a format Cooperativa Agricolă. Vă spun sincer că, la început, ne-a fost cam frică de această cooperativă, căci nu știam ce viață ne așteaptă. Dar, odată cu trecerea timpului, aceasta a început să meargă atât de bine, încât nimeni nu a rămas fără muncă. Nu am avut nici un șomer în sat. Eu am devenit administrator adjunct, după terminarea școlii. M-am înțeles bine cu oamenii, nu am avut nici un fel de proble-

mă. Și la biserică ne-am putut duce.

– Deci nu v-a fost interzisă biserica?

– Nu, nu am avut nici o problemă, din cauza faptului că nu am făcut parte din partid. Ca atare, nu-i interesa dacă mergem sau nu la biserică.

– Când s-a desființat cooperativa?

– În 1990. Aici cooperativa a funcționat foarte bine. Oamenii lucrau, am avut o producție bună. În general toți au fost mulțumiți. Toată lumea a avut un venit, a avut animale, le-a putut vinde dacă vroia, așa că nu am avut motive să ne plângem. Și statul ne asigura această viață. Nu a fost o schimbare atât de mare a prețurilor ca acum.

– Cu ce vă petreceți zilele bătrâneții?

– Și acum mai am găini și porci acasă. Le cresc pe seama familiei, pentru copiii mei. Ne bucurăm de faptul că avem o familie de treabă, cu oameni credincioși.

– Să ne reîntoarceam un pic la biserică. S-a schimbat mult lumea în ultimii ani? Cine mai vine acum la biserică?

– S-a schimbat mult lumea de când eram eu copil. Aici a fost paroh pe atunci părintele *Teodor Misarăș*. Dânsul a fost vicar înaintea părintelui *Pavel Ardelean*. Părintele, după ce s-a căsătorit cu verișoara soției mele, s-a stabilit aici. Aici și-au crescut familia, și de aici au ajuns mai apoi la Jula. Aici părintele s-a ocupat mult de parohie, a adunat tineretul laolaltă, am învățat chiar și

pieșe religioase. Am avut profesori, unii din Micherechi, care i-au adunat pe tineri. Așa că am avut o viață intensă la biserică.

– S-a împușinat de atunci lumea la biserică?

– Acum nu mai vin atât la biserică. Când eram noi copii, eram atât de mulți încât nu mai încăpeam în biserică. Nu era casă de la care să nu umble cineva la biserică. Veneau tineri și bătrâni.

– Cei cu care ați copilărit împreună mai vin la slujbe?

– Sincer să fiu, cam ei sunt cei care vin. Nici dintre ei nu toți. Noi suntem generația mai bătrână care am crescut în aceasta, suntem cei care mai ținem ceea ce am învățat din bătrâni. Așa că mergem în fiecare duminică la biserică să ascultăm slujba, mai ales că acum avem și preoți în biserică.

– Și înțelegeți toată slujba?

– Da, aș putea spune, dar numai dacă nu sunt vorbele prea literare, căci nu știm noi chiar așa bine românește. Tinerii de acum au plecat din sat, să învețe. S-a schimbat și viața lor, așa că nu mai sunt ca noi.

– Nană *Etelca*, și dumneavoastră sunteți de aici din sat?

– Da, și eu sunt din Săcal. Mă duc și eu la biserică. Asta am învățat de la școală. Când eram copii, mergeam la școală, și am fost obligați să participăm la orele de religie. Iar dacă se întâmpla să lipsim de la biserică, părintele deja ne lua la răspundere, că unde am fost? A fost altă lume. Am fost la cor, cântam acolo. Am avut un cor mare, pe trei voci. Ceea ce trebuia să

cânte cantorul, cânta corul la Liturhie. Toți tinerii eram acolo.

– Vă obligau să mergeți la biserică?

– Da, însă numai pe noi, cei mai mici. Cei mai mari mergeau ei de ei, nu mai era nevoie să le spună cineva. Așa am fost învățați la școală.

– Eu în cei 20 de ani de când sunt în această slujbă la biserică, nu știu să vă spun cu câți preoți am lucrat laolaltă, preia discuția bace Petru. După ce părintele *Misarăș* a plecat la Jula, a venit părintele *Gheorghe Ardelean*, care mai apoi s-a mutat la Dobrițan. Apoi a venit părintele *Alexandru Șereș* de la Micherechi. După vreo patru ani a fost transferat la Chitighaz. După aceea n-am mai avut preot o vreme. Apoi a venit părintele *Ioan Bun*, după care a venit părintele *Origen Sabău*. Cam de trei ani, se pare că s-a rezolvat această problemă: odată cu înființarea mănăstirii ortodoxe de către Episcopia românească din Jula, s-au stabilit la noi în sat doi călugări, părintele stareț *Siluan* și părintele *Spiridon*. Părinții trăiesc alături de noi, țin slujbe în fiecare zi, deci avem preoți la care ne putem duce în orice zi a săptămânii. Se pare că situația din parohie este rezolvată. Nu mai este ca pe vremuri când ba aveam, ba nu aveam preot. S-a schimbat mult viața satului... S-au schimbat și oamenii. Odată cu plecarea tinerilor la oraș, satul a îmbătrânit, iar oamenii vorbesc din ce în ce mai puțin românește.

Toma Iova

George Enescu (1881–1955)

Anul 2005, An Internațional „George Enescu”, va sta sub semnul comemorării a 50 de ani de la trecerea în veșnicie a marelui compozitor român.

George Enescu, compozitor, violonist, pianist, dirijor și pedagog, unul dintre cei mai proeminenți muzicieni de la sfârșitul secolului al XIX-lea și din prima jumătate a secolului al XX-lea. Enescu a ridicat muzica profesională românească la nivelul valorilor muzicii universale.

Născut la Liveni, lângă Dorohoi, el a cunoscut din copilărie folclorul prin intermediul tarafurilor populare. Între anii 1888 și 1893 a studiat la Conservatorul din Viena, cu Joseph Hellmesberger (vioara) și Robert Fuchs (compoziție), iar între 1893 și 1899 la Paris, cu Andre Gelalge (contrapunct), Jules Massenet și Gabriel Faure (compoziție), precum și cu M.P.J. Marsick (vioara).

Creația sa compo-nistică abordează aproape toate formele și genurile muzicale, reflectând dragostea pentru poporul din mijlocul căruia s-a ridicat și cu a cărei sensibilitate s-a identificat. Opera lui Enescu reprezintă o pildă de însușire și dezvoltare creatoare a cuceririlor artei muzicale europene, de îmbinare a acestora cu tradițiile muzicii folclorice și profesionale românești.

George Sbârcea

Vioara

I.

Afișele au apărut pe pereții orașului într-o după amiază. Erau mici și albe, cu litere cafenii, aproape microscopice. Trecătorii se apropiau de ele ca miopii, ca să le descifreze.

Cu toată această discreție publicitară, știrea se răspândi înainte ca seara să cadă:

– Vine Enescu!

În internatul unde buchiseam în acel an îndepărtat primele declinații latinești nu erau decât puțini care auziseră chemarea fermecată a muzicii. În afara soneriei electrice, singurul instrument muzical din clădire era o harpă. O uitase războiul într-una din încăperile de la subsol. Încrustațiile ei de sîdef fuseseră scoase și o parte din strune prefăcute în accesorii sportive. Dar rămăseseră destule, ca – ciupindu-le în treacăt – puținii al căror auz fusese miruit de ursitoare cu uleiurile de cinam ale armoniei, să simtă pentru câteva clipe un fior de plăcere.

Știrea concertului dat de Enescu deșteaptă un freamăt de stup răscol. Seara, o dată cu pasul lunii pe culoare, ne-am furișat în sala de meditație ca să ne sfătuim despre felul în care am putea merge la concert.

După o discuție îndelungată, în șoaptă și pe lună, am ajuns la concluzia că e cu neputință să scăpăm din internat. Izvoarele muzicii nu pătrunseseră încă între zidurile lui, spectacolele lumii n-aveau acolo căutare. În apartamentul directorial, păzit de ficuși prăfuiți, o corcitură de fox și miros teribil de varză murată, sforăia domnul Gavriș, care nu-și cruța vârful ascuțit al ghetelor când judeca pe infractorii disciplinei școlare. Surâsul copiii lor stârnea la el o reacție spontană: începea să urle. Iar din imensa risipire de astre și nebuloase a universului, el nu cunoștea decât un singur fenomen – pătratul de lună nouă –

printr-o practică asociație cu plata lunară a salariului.

În căminul de suferință închisă, abia ghicită de părinți, am urzit în noaptea cu abur de lună o conspirație. O scrisoare a fost ticluită și adresată lui George Enescu, în care era rugat să cante și la internat, o oră cel puțin, pentru cei care trăiau între pereții lui cu fantoma muzicii în suflet.

Eu primii însărcinarea de a compune o poezie festivă pentru întâmpinarea maestrului.

II.

Nici o pasiune nu s-a irosit până azi în zadar: Enescu veni într-o după amiază de sâmbătă, neanunțat, fără pianist, cu vioara-i subțioară, desăvârșită și simplă ca o închipuire.

Domnul Gavriș se cutremură la gândul că în auzul pensionarilor săi va răsună glasul de pierzanie al viorii. Dar nu se putu împotrivi, căci Enescu era însoțit de primarul orașului. Puse deci pe pedel să apese îndesat butonul soneriei, dând astfel semnalul pentru adunarea elevilor și ocupă locul de

onoare, alături de primar, în primul rând de scaune al sălii de festivități.

Eu am întins maestrului două crizanteme, smulse la repezeală din grădina vecină și i-am citit – tremurând de emoție – versurile pe care le urisem în câteva nopți nedormite și care începeau astfel:

Rămân plecat cu fiecare sunet

De parc-aș strânge pietre nestemate,

Ai adunat comori și-acum, vioară,

Le-mpărăștii, darnică, pe toate...

Îmi arde și azi pe frunte sărutarea maestrului. O clipă i-am văzut ochii adânci ca bulboanele. M-am gândit că în vinișoarele acelea delicate din albul lor sângele se amestecă cu pulbere de stele. Aș fi amețit, dacă nu simțeam în ceafă privirile întunecate ale domnului Gavriș. M-am întors împleticit în fundul sălii și m-am abandonat bucuriei de a porni, împreună cu vioara lui Enescu, spre descoperirea frumuseților nebănuite ale muzicii.

Enescu își culcase obrazul pe lemnul viorii, cu o umbră de vis în priviri. Ni-

meni nu știa ce cântă. Dar melodia era os din osul doinelor noastre, pe strunele viorii jucau cu glezne subțiri și unduiri de șold iele românești, în vârful arcușului fraged ca o nuia de salcă – mocneau sunetele de fluier cu care se plimbă turmele pe tăpșanele carpatine. Muzica unduia peste capete, ca o lumină puternică, legând sufletele tuturor într-un mănunchi.

Afară era o zi calmă de toamnă, copacii din curte încremeniseră, cu puține frunze pe crengi, la ferește.

III.

Seara, domnul Gavriș coborî îngândurat în sala de mese. Privirile lui zăboviră îndelung la fereastră în care se stingeau ultimele flăcări ale apusului. Fără îndoială, muzica îl neliniștește. Poate că ștersese chiar praful de pe ficuși, gonise javra din curte și își aerisise încăperile de mirosul verzii murate.

Să fi răsunat în auzul lui vioara lui Enescu asemenea trâmbițelor care cântaseră sub zidurile Ierihonului?

Cine putea răspunde?

Mă gândeam mișcat la puterea muzicii, ceilalți așteptau și ei un cuvânt omenesc de la domnul Gavriș. El nu se lăsă mult așteptat.

– Ehei, băieți – oftă directorul, cu ochii urmărind o imagine din închipuire – trebuie să-l luați ca exemplu pe Enescu. Când veți purta și voi sub braț o avere, ca și dânsul, atunci veți fi oameni cu adevărat. Primarul spunea că vioara lui valorează mai multe milioane! Asta numesc eu adevărata artă!... Să dobândești un instrument ca acela, iată un lucru care trebuie să vă dea de gândit.

Și plescăind tare din limbă, prinse să-și înfulece friptura din fața.

Eu mi-am plecat rușinat ochii în terciul de griș sleit din farfurie.

(Din volumul „Gânduri închinare lui Enescu”, București, 1970)

Din presa lumii

Modelul Berlin – Paris

Au fost dușmani dintotdeauna, au dus lupte sângeroase unii cu alții. Rivalitatea s-a menținut până în zilele noastre, doar că se desfășoară în cadre mai pașnice, scrie cotidianul budapestan „Népszabadság”.

Franța și Germania – ambele fac parte din rândul înțemeietorilor Uniunii Europene – au ajuns la un nivel deosebit al colaborării: aceste două țări au încetățenit consfăturile comune ale celor două guverne. Acesta este exemplul urmat de străvechile rivale Ungaria și România, după ce cei doi premieri, Gyurcsány Ferenc și Călin Popescu Tăriceanu, au declarat după discuțiile lor de luni de la Budapesta că

din toamna aceasta va avea loc în fiecare an o ședință de guvern româno-ungară.

Atât timp cât între Paris și Berlin, între francezi și nemți, a avut loc deja marea reconciliere istorică, în relația ungaro-română – în pofida gesturilor politice din ultimii ani – toate acestea se mai lasă așteptate.

Și în relația franco-germană a fost nevoie de o colaborare care a trecut peste două generații, în cadrul european și cu împletirea celor două economii, până când elitele politice au ajuns la practica ședințelor de guvern comune.

Alarmă lingvistică

La fiecare 15 zile dispare unul dintre cele 6000 de idiomuri minoritare vorbite

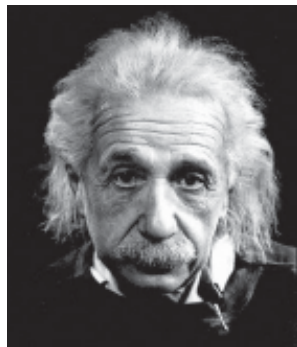
în lume – aceasta este „alarmă lingvistică” lansată pe site-ul BBC, citat de Rompres.

Dialectele dispar sub greutatea limbii engleze și a altor limbi dominante. În Australia, un aborigin de 60 de ani a fost ultima dintre cele trei persoane, încă în viață, în măsură să vorbească „Mati Ke”. În urmă cu câteva luni, o dată cu moartea unei chinezoaice de 98 de ani, a dispărut o cultură unică: a dus cu ea în mormânt singura limbă din lume vorbită numai de femei, „Nushu”.

Cercetătorii estimează că dispariția acestor idiomuri este prezentă, în diverse stadii, în orice țară. Dialectele dispar treptat sub presiunea limbilor majore, cum ar fi engleza de exemplu.

Germania a lansat „Anul Einstein”

O serie de evenimente urmează să celebreze împlinirea a 100 de ani de când Albert Einstein a început să publice o parte din teoriile care au schimbat fizica și, implicit, viziunea asupra lumii.

În 1905, Albert Einstein a publicat primele lucrări cu privire la natura și dimensiunile atomilor. Mai mult, a pus bazele cuanticii – una dintre cele mai înfloritoare părți ale fizicii moderne și nu în ultimul rând, a prezentat lumii teoria relativității – o

abordare revoluționară a spațiului și timpului.

Tot în anul 1905, Albert Einstein a descoperit una dintre cele mai faimoase ecuații, care asocia energia materiei cu masa acesteia și cu viteza luminii. De această teorie se leagă puterea distructivă a bombelor nucleare, ea având însă și alte utilități.

La începutul lui 1905, lucrările lui Einstein erau cunoscute doar de câțiva prieteni. La sfârșitul anului, majoritatea fizicienilor din lume auziseră de el.

În 15 ani, Einstein devenise cel mai faimos fizician din lume și este considerat astfel chiar și acum.

100 de ani de la naștere

„Dacă v-am supărat ca să-mi ating scopul, vă rog să mă iertați!”

Grigore Vasiliu Birlic

Ultima invazie

Parlamentul maghiar trebuie să decidă în perioada următoare dacă mai există urmași ai hunilor în Europa. În Ungaria există o asociație cu 2.381 de membri care se declară huni și care au cerut drepturile care se acordă și celorlalte minorități. Inițiatorul acestei mișcări este Novák Imre, care s-a proclamat pastor al „Sfintei Biserici Hune”. Novák a declarat că nu stă bine Ungariei, în calitate de stat membru al UE, să discrimineze minoritățile etnice. Totodată, Novák a amenințat că, în cazul în care solicitarea „hunilor” va fi respinsă de Parlamentul de la Budapesta, se va adresa instanțelor europene. I. Kaupert

„Cei mai iubiți români” în 2004

Cei care au urmărit sâmbătă seara programul TVR1 i-au putut admira, în cadrul celei de-a treia ediții a Galei „Cei mai iubiți – 2004”, pe „cei mai iubiți” români ai anului 2004. Nominalizările personalităților votate de public au fost făcute de TVR și PTWB (Prime Time World Broadcast).

Parada celebrităților din acest an a desemnat preferințele telespectatorilor la următoarele categorii:

- „cea mai iubită vedetă masculină de televiziune” – Cristian Tabără, realizator de emisiuni la PROTV;
- „cea mai iubită vedetă feminină de televiziune” – Teo Trandafir, realizator al emisiunii „Teo” de la PROTV;
- „cel mai iubit solist de pop, rock, dance” – solistul Ștefan Bănică jr;
- „cea mai iubită actriță” – actrița Stela Popescu;
- „cel mai iubit om de afaceri” – fostul mare tenisman și actualul om de afaceri Ion Țiriac;
- „cei mai iubiți comici” – „Cârcotașii” Huidu și Găinușă de la PRIMA TV;
- „cea mai iubită cântăreață de muzică populară” – solista de muzică populară Sofia Vicoveanca;
- „cel mai iubit om de radio” – Robert Turcescu, realizatorul emisiunilor „100%” de la Realitatea TV și „România în direct” de la Radio Europa FM;
- „cel mai iubit actor” – actorul Florin Piersic;
- „cea mai iubită sportivă” – Cătălina Ponor, gimnastă medaliată cu aur la Olimpiada de la Atena;
- „cel mai iubit jurnalist” – jurnalistul Cristian Tudor Popescu de la cotidianul Adevărul;
- „cea mai iubită trupă pop, rock, dance” – formația „3 Sud-Est”;
- „cel mai iubit creator de modă” – Cătălin Botezatu.

„Întâlniri bucovinene” în patru țări

Reprezentanți ai autorităților din Polonia, Ungaria, Ucraina și România vor semna pe 29 ianuarie, la Bonyhád, în Ungaria, protocolul de organizare a Festivalului Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene”, ce va avea loc la vară în localități din cele patru țări. Festivalul ajuns la cea de-a XVI-a

ediție se va desfășura în etape. În iunie în Polonia, în iulie la Câmpulung Moldovenesc, în august în Ungaria și în octombrie în Ucraina. Această manifestare are drept scop cunoașterea reciprocă prin reprezentări artistice și contacte interpersonale ale etniilor care au trăit sau trăiesc în Bucovina. I.K.

Prima pagină web despre românii din Ungaria
Internet: www.romanul.hu
E-mail: uniunea@romanul.hu

Descoperire istorică în Estul Ierusalimului

Arheologii au dezgropat rămășițele băii unde Mântuitorul Iisus Hristos a redat unui orb vederea. Excavațiile au scos până acum la lumina zilei alea pietruită care leagă baia evreiască a Siloamului de Templul din Ierusalim, dar și un canal subteran prin care venea apa de la Muntele Templului. La locul descoperirii a sosit și președintele Israelului, Moshe Katsav. Arheologii au descoperit în zona

bazinului băii Siloamului ceramică și monezi antice, inscripționate în ebraică. Autoritatea Arheologică a Israelului negociază în prezent împărțirea acestor relicve cu Patriarhia Ortodoxă Greacă din Ierusalim, proprietara terenului. În Capitolul 9 al Evangheliei după Ioan se spune că, în acest loc, Domnul nostru Iisus Hristos a înfăptuit minunea vindecării orbului din naștere.

Săptămâna de doliu a sportului românesc și unguresc

Miercuri, 19 ianuarie, înainte de masă, într-un accident rutier, aproape de Budapesta a decedat **Kulcsár Anita**, unul dintre cei mai buni pivoți de handbal ai lumii. Cu două zile mai târziu, 21 ianuarie, tot în cursul dimineții și tot după un accident, a plecat definitiv **Antonio Alexe**, un baschetbalist de excepție, care timp de mai bine de un deceniu a fost conducătorul de joc al României.

Două vieți terminate prematur, la 28 și la 35 de ani. Componenta lotului de handbal feminin al Ungariei tocmai planifica suspendarea carierei, pentru a naște un copil, iar baschetbalistul de la Ploiești, cu câteva ore înainte își anunțase retragerea, din vară, din competiția de vârf a României, ca să-și consacre viața familiei sale de la Oradea și fetiței de șapte ani. Planurile au rămas planuri, iar realitatea este cruntă. Soarta a curmat două vieți de sportivi și oameni excepționali. Amândoi au devenit victime ale sportului lor iubit. Anita se îndrepta spre antrenamentul dinaintea unui meci, iar Toni se grăbea acasă, la ai săi, la Oradea, să-și împărtășească bucuria asupra uneia dintre cele mai mari succese din cariera sa. În seara anterioară tocmai se calificase cu CSU Asesoft la turneul Final Four al FIBA Europe Cup. Chiar și ultimul său meci a adus o evoluție memorabilă, Toni marcând 15 puncte și fiind unul dintre cei mai buni jucători ploieșteni. După meci a dat mai multe interviuri posturilor de televiziune, astfel cu cât imaginile erau mai

proaspete, cu atât au șocat mai mult suporterii și întreaga opinie publică.

Anita s-a lovit de un copac de la marginea drumului, iar mașina lui Toni s-a prăbușit pe drumul național ce trece prin Sinaia, intrând pe contrasens și ciocnindu-se fatal de un tir. Despre decesul celor doi sportivi au relatat pe larg publicațiile din România și din Ungaria.

Moartea lui Toni Alexe a fost amintită de mai multe ziare din Ungaria, care au schițat cariera sa sportivă, remarcând faptul că a fost unul dintre cei mai buni baschetbaliști străini, care a evoluat timp de șase sezoane și în Ungaria. „Toni Alexe deja la juniorat a acumulat succese peste succese. A fost căpitanul lotului de tineret al României, care a obținut locul patru la Campionatul European din anul 1990. Apoi, cu un an mai târziu, a obținut locul al cincilea la Campionatul Mondial. Prima sa echipă din Divizia A a fost Dinamo Oradea, de unde a ajuns la diferite echipe din Ungaria. A evoluat la Szolnok, Szombathely și Sopron. Între timp a obținut și titlul României. Prima dată cu West Petrom Arad, apoi și cu Asesoft Ploiești. A fost ales de patru ori de cel mai bun jucător român și o dată a obținut și calificativul de cel mai bun străner din Campionatul Ungariei”, evocă cele mai importante momente ale carierei sale cotidianul Nemzeti Sport.

La rândul ei Gazeta Sporturilor a relatat la fel de amănunțit despre dispariția lui Kulcsár Anita, descriind cele mai mari performanțe ale handbalistei de la Dunafer, printre care și titlul de campioana europeană, cucerit în anul 2000 chiar la București. În palmaresul ei se mai numără și medalia de argint de la Jocurile Olimpice de la Sydney. Ziarul sport cu cel mai mare tiraj din România prezintă

cazul handbalistei maghiare cu ajutorul unor colege de ale ei. „Sunt șocată, mă scuzați, dar nu pot să scot două cuvinte, nu pot să cred ce s-a întâmplat”, a declarat **Mihaela Crăcană**, portarul campioanei Ungariei, care era colegă cu Anita. Toate colegele din naționala Ungariei au plâns dispariția Anitei. „Soarta produce uneori lucruri îngrozitoare! O să joace de acum încolo în echipa îngerilor”, a spus plângând coechipiera ei, **Beata Siti**. Kulcsár Anita a fost cea mai bună jucătoare de pe teren în meciul câștigat de Ungaria în fața României cu 31-25 pe 15 decembrie 2004, la Campionatul European, înscrisând 8 goluri, remarcă Gazeta Sporturilor. **Simona Gogărlă** și **Aurelia Brădeanu**, care joacă în campionatul maghiar, dar la Győr, au declarat că vestea a bulversat întreg handbalul ungar. „Anita a jucat

și la Győr, înainte de a pleca la Dunafer. La antrenamentul de aseară am plâns în vestiar și ne-am amintit de momentele frumoase trăite împreună. Era o fată extraordinară, dar aș fi preferat să nu o cunosc, ca să nu sufăr acum, la dispariția ei”, a declarat Gogărlă pentru cititorii români, a doua zi după decesul colegei sale. S-au împlinit două sorți tragice îngrozitor de asemănătoare. Toni Alexe a fost înmormântat, luni, pe data de 24 ianuarie la Oradea, orașul său adop-

tiv pe care-l iubea la fel ca pe Constanța, locul nașterii. Kulcsár Anita din 25 ianuarie își doarme veșnicul somn într-un cimitir din Győr. Pe amândoi îi plâng iubitorii de sport, români și unguri deopotrivă.

Fotbal

Revoluție la Timișoara Oli la Poli

Cu 15 ani după declanșarea revoluției române, Timișoara vrea să fie „fruncea” nu numai în calitățile civice, ci și în fotbal. De data aceasta „revoluția” a pornit în luna ianuarie printr-o investiție serioasă a firmei Balkan Petroleum, care în prima treaptă a contribuit cu un capital de trei milioane de euro la scoaterea din impas a echipei Poli AEK Timișoara. Săptămâna trecută a explodat o adevărată bombă fotbalistică. Pentru un milion de dolari au fost cumpărați patru jucători ai Naționalului și antrenorul Cosmin Olăroiu.

Noul patron a cumpărat și vechea echipă Politehnica, care la ora actuală evoluează în Divizia B și prin aceasta tot palmaresul clubului. Cu aceasta s-a împlinit o veche dorință a suporterilor bănățeni de a avea o echipă numai a lor și s-a pus capăt situației în care o fostă formație din Capitală trăia în Banat ca un copil luat în adopție. Iar vestiții suporterii timișoreni nu s-au dezmințit nici de această dată. La primul

antrenament dirijat de Oli au venit pe stadion masiv, ca pe alte terenuri la un meci. Noile achiziții de la Național, **Gigel Coman** și **Caramarin** au rămas cu gura căscată în fața celor 3.000 de suporterii. În afara de cei doi au mai sosit pe malul Begăi, portarul **Marius Popa** și jucătorii de câmp **Cănu** și **Olah**. Cosmin Olăroiu i-a mai adus cu el și pe cei doi secunzi ai lui, astfel legiunea de la FC Național numără, deocamdată 7 persoane.

În noua structură, președintele de până acum **Anton Doboș** îndeplinește rolul de consilier al noului președinte, desemnat de Balkan Petroleum. Politehnica din Divizia B va fi echipa satelit al lui Poli. Olăroiu este considerat ca unul dintre cei mai talentați antrenori români din generația

tânăra. Are rezultate impresionante cu FC Național, pe care în câțiva ani a transformat-o dintr-o echipă din zona retrogradării, în una care se bate pentru titlu și participă în Cupa UEFA. Probabil că în cunoștința așteptărilor, după instalare și-a expus obiectivul. Sezonul actual va fi consacrat construcției și evitării zonei de retrogradare, iar în campionatul 2006/07 obiectivul este lupta pentru titlu. „Am nevoie de cel puțin un an și jumătate ca să fac o echipă, dar dacă se va putea mai devreme, cu atât mai bine. Și simt că e posibil. La Timișoara am găsit băieți dispuși la efort și inteligenți. Organizarea jocului e legea numărul unu în fotbal. Fără ea nu ajungi departe. Sper să o fac pe Poli să joace așa cum merită zecile de mii de fani ai Timișoarei. E vremea ca Banatul să vorbească din nou în fotbalul românesc, nu doar să privească la albumul cu amintiri al Ripensiei”, a declarat Cosmin Olăroiu, care a semnat un contract pe cinci ani.

ROMÂNIA

Luni 31 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Secretele naturii 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Film. La poliție sau la mănăstire? 10.40 Tezaur folcloric 11.40 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 16.25 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Serial. Reporteri de investigații 20.00 Ochiul magic 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Colivia cu nebune 1.10 Jurnalul TVR 2.10 Film (R) Paradis? 3.45 Ochiul magic (R) 4.40 Avanspremieră 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marți 1 februarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Secretele naturii 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Nocturne (R) 9.10 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 TVR în direct 16.25 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Partenerul meu tăcut 20.40 Magia filmului 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.30 Film. Colivia cu nebune 1.10 Cinci minute de cultură 1.20 Serial. Felicity 2.05 Jurnalul TVR (R) 3.05 Film. Frumoasă, tinerețea mea! 4.35 Alege viața! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 2 februarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Secretele naturii 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial (R) Nevastă-mea și copiii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 O vedetă... populară (R) 12.30 Dese animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Telshopping 14.00 Oamenii ca noi 14.30 ...Sed Lex! 15.00 Conviețuiri 15.55 TVR în direct 16.25 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Partenerul meu tăcut 20.45 Celebritățile timpului 21.00 Jurnalul TVR 22.30 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.30 Film. Pești nu clipesc 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Serial. Felicity 2.00 Jurnalul TVR (R) 3.00 Film (R) Frumoasă, tinerețea mea! 4.35 Cultura eco (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 3 februarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Secretele naturii 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Nevastă-mea și copii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Stele de 5 stele (R) 12.00 Sănătate pentru toți! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 TVR în direct 16.25 Serial. Viața cu Bonnie 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Telectinemateca: Povestea unui polițist 21.05 Garantat 100% 22.05 Jurnalul TVR 22.35 Serial. Amantul Marii Doamne Dracula 23.35 Film. Jocul de-a Mona Lisa 1.15 Cinci minute de cultură 1.25 Serial. Felicity 2.15 Jurnalul TVR (R) 3.15 Film. Frumoasă, tinerețea mea! 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 4 februarie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Secretele naturii 7.45 Desene animate (R) 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Nevastă-mea și copii 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 România politică 15.00 Film. Nu suntem îngeri 16.40 Serial. Viața cu Bonnie 17.10 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele de 5 stele 20.00 Școala vedetelor 21.30 Jurnalul TVR 22.00 Total K. 0.10 Filme șoc și filme șic 1.55 Cinci minute de cultură 2.05 Serial. Felicity 2.55 Avanspremieră 3.05 Film. Frumoasă, tinerețea mea! 4.40 Interes general (R) 5.05 Serial. Destine secrete.

Sâmbătă 5 februarie

6.00 Ceasul deșteptător 7.20 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Serial. Nevastă-mea și copii 9.10 Ham și Miau. Documentar 9.35 Avanspremieră 9.45 Spectacolul lumii 10.15 Serial. Justiție militară 11.15 Fotbal în sală: Eurolines București-Odohești Secuiesc 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Lumea-n care trăim 14.15 Avanspremieră 14.30 O vedetă populară 16.00 Gala sportului românesc 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Moscova nu crede în lacrimi 21.35 Concert extraordinar voltaj 22.15 Jurnalul TVR 22.30 Film. Calea armelor 0.25 Film. Clubul de noapte 2.05 Jurnalul TVR (R) 3.05 Film. Jurnalul unui asasin 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Teleshopping.

Duminică 6 februarie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus 9.45 Orizont 2007 10.45 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.15 Traveling circular 16.15 Tezaur folcloric 17.50 Tragerea Specială Loto 6/49 a Anului Nou 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Attila, cucuritură 22.05 Jurnalul TVR 22.20 Film. Vedetele contra atacă 0.10 Serial. Există minuni? 1.00 Cinci minute de cultură 2.10 Jurnalul TVR (R) 2.10 Film (R) Clubul de noapte 3.50 Spectacolul lumii (R) 4.20 Universul credinței (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 31 ianuarie

6.00 H... ora prichindeilor (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Bugetul meu (R) 8.00 Poftă bună! (R) 8.30 Serial (R). Întoarcere în Paradis 9.30 D'ale lu' Mitică (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Serial (R). Farmece 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci mute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală: Gomoth Ploiești-ACS 3 București 19.30 Limita de sus e Cerul 20.00 Neuitatele personaje 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Secrete bine păzite 23.05 Serial. Districtul 23.55 Documentar (R) 0.25 Euro-dispecer 0.30 Film (R). Cocosatul 2.45 Jurnalul Euronews pentru România 3.00 Lecția de privit 3.30 Serial (R) Districtul 4.30 Expres TV 5.00 Atlas (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marți 1 februarie

6.00 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare 6.30 Desene animate (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturi 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Pe urmele primilor oameni 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Cheile libertății 21.55 Serial. Stargate 23.45 Serial (R). Dragul Raymond 0.15 Film. Experimental Philadelphia II 1.55 Serial (R) Maria Bonita 2.45 Jurnalul Euronews pentru România 3.00 Zestrea românilor (R) 3.30 Serial (R). Stargate 4.15 Cinci minute de cultură 4.30 Expres TV 5.00 Pe urmele primilor oameni (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 2 februarie

6.00 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare 6.30 Desene animate 7.00 Teleshopping 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Palatele lumii 20.00 Omul între soft și moft 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Quinta roială 23.15 Colecționarul de suflete 0.05 Serial (R). Dragul de Raymond 0.30 Film. Eu te voi judeca 2.10 Serial (R) Maria Bonita 3.00 Jurnalul Euronews pentru România 3.15 Mărturi (R) 3.45 Serial (R) Colecționarul de suflete 4.30 Expres TV 5.00 Palatele lumii (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 3 februarie

6.00 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare 6.30 Desene animate 7.00 Teleshopping 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Sănătate naturală 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 În lumea adâncurilor 20.00 Bugetul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Fetele din Vestul Sălbatic 22.50 Serial. Vizitatorul 23.45 Serial (R) Dragul de Raymond 0.15 Film. Oscar Wilde 2.15 Serial (R) Maria Bonita 3.05 Minorități sub trei dictaturi (R) 3.35 Serial (R) Vizitatorul 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 În lumea dâncurilor (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 4 februarie

6.00 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare 6.30 Desene animate (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Școala micilor vrăjitoare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privit 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 În țara faraonilor 20.00 NBA Action. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Alternativ TV 0.20 Serial (R) Dragul de Raymond 0.35 NBA Action (R) 1.00 Baschet. Indiana-Dallas 3.30 Serial (R) Maria Bonita 4.20 Jurnalul Euronews pentru România 4.30 Expres TV 5.00 În țara faraonilor (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 5 februarie

6.00 Serial (R) Școala micilor vrăjitoare 6.30 Desene animate (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Natură și aventură 8.00 Universul cunoașterii 9.00 Bubunze și alte Găze 9.30 Steluțe pentru Europa 10.00 Baschet (R) 11.00 Top Sport 11.30 Planeta IT 12.00 Serial. Vânt și nor 12.45 Acum este... Maxima 13.00 Televiziunea, dragostea mea 14.00 Galele TVR2 (R) 14.55 Rugby: Franța-Scotia 16.45 Jurnalul TVR 17.00 Serial. Miracole 18.00 Culoarele puterii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Amy 20.15 Capodoperele în colecțiile Cehe 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Ora arte 22.00 Film. Apocalipsa 23.30 Serial. Pericol din spațiu 0.30 Concert 1.20 Rugby (R) 3.00 Natură și aventură (R) 3.30 Serial (R). Pericol din spațiu 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R). Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 6 februarie

6.00 Serial (R) Amy 6.45 Capodoperele în colecțiile Cehe (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Medalion folcloric 8.00 Fema 9.00 Ruleta rusească 9.30 Arca lui Noe 10.00 H...ora Prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Atlas 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Poftă bună! 14.00 Pieters Show 15.00 Serial. Aventurile lui Sindbad 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Întoarcere în Paradis 17.00 Serial. Farmece 18.00 Stăpânii matiei 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Coolmea distracției 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Inamicul inamicului 22.00 Film. Soraya 23.45 Rock Forum 0.45 Coolmea distracției (R) 1.45 Film (R). Apocalipsa 3.15 Auto Club (R) 3.45 Serial (R) Inamicul inamicului 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

31 IANUARIE, LUNI (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

1 FEBRUARIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

2 FEBRUARIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

3 FEBRUARIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

4 FEBRUARIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

5 FEBRUARIE, SÂMBĂȚĂ (Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

6 FEBRUARIE, DUMINICĂ (Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

2 februarie 2005 (mtv ora 13.45)

Reluare: 4 februarie 2005 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română, după știrile și informațiile săptămânii, va difuza cea de a doua parte a discuției în studio, realizată pe tema împuținării drastice a românilor din Ungaria. Despre cea mai gravă problemă a comunității noastre vor discuta reprezentanții unor instituții românești importante. Realizator: Ștefan Crăsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 31 ianuarie 2005

16.00–16.55 Teleaudiția 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 1 februarie 2005

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) 16.30–17.30 De la om la om (magazin de actualitate socio-economică) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 2 februarie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 3 februarie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 4 februarie 2005

16.00–16.30 Clubul de vineri 16.30–17.30 Cu noi în familie 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 5 februarie 2005

16.00–16.45 Rugby – Turneul celor șase națiuni: Franța – Scoția 16.45–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Jurnalul copiilor.

Duminică, 6 februarie 2005

16.00–17.15 Cântecul de acasă 17.15–17.45 Magazin duminical 17.45–18.00 Dialog spiritual.

Sponsori ai săptămânalului „Foaia românească”

Ministerul Patri-moniuului Cultural Național, Fondul Cultural Național, Ungaria

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, Guvernul României

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multi-culturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 31 ianuarie, luni – ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz – Frecvențele posturilor teritoriale

Cel mai reușit bal românesc la Aletea

Perioada balurilor românești din Ungaria a început la Aletea. Într-o atmosferă nemaipomenită au petrecut aletenii sâmbăta trecută, 22 ianuarie, la casa de cultură. Mulțumită păstrării tradițiilor strămoșești, balul românesc a fost deschis prin dansurile populare locale, interpretate de la cea mai tânără generație până la cei mai în vârstă. Astfel au încătușat publicul numeros elevii Școlii generale românești, elevii Școlii de artă și, bineînțeles, câțiva membri ai Echipei Păstrătorilor de Tradiții din Aletea. Mândria românilor din localitatea bichișeana s-a mărit și mai mult atunci, când primarul *Pluhár László* a înmănat o diplomă de onoare pentru coregrafii *Gera Krisztina* și *Vasile Gal*. Profesorii Școlii de artă au participat în vara anului trecut, împreună cu un grup de elevi ai acestei școli de la secția de dansuri, la o întâlnire frățască în Germania, unde tinerii aleteni au prezentat, printre altele, dansuri populare românești, prin care au obținut atunci cinstirea tradițiilor locale. (Diploma de onoare a fost trimisă mai târziu dansatorilor aleteni.)

La reușita balului tradițional au contribuit și muzicanții din Sântana, respectiv o formație din Bichiș, bal despre care iubitorii de petrecere au declarat la fel: „Fără îndoială, a fost cel mai reușit bal românesc din Aletea.”

Rita Păcș

Foto: Gheorghe Ardelean

FOAIA
românească
28 IANUARIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.